

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændringer i borgerlig straffelov. (Ungdomsfængsel, betingede domme m. v.).

(Første behandling findes i tidenden sp. 1261, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 917).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag foretages de to følgende sager på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om ændringer i lov om rettens pleje.

(Første behandling findes i tidenden sp. 1261, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 917).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om ændring i loven om ikrafttræden af borgerlig straffelov m. m.

(Første behandling findes i tidenden sp. 1261, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 917).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

K. Axel Nielsen: Af de tre lovforslag, vi behandler i dag, er der enighed om de to, nemlig lovforslaget om ændringer i retsplejeloven og lovforslaget om ændring i ikrafttrædelsesloven. I retsplejelovforslaget er den højtærede justitsminister og udvalget dog blevet enige om at gennemføre en ændret affattelse af lovens § 211 om vederlag

til syns- og skønsmænd, en affattelse, som jeg tror er i overensstemmelse med den praksis, der allerede har udviklet sig.

Hvad angår lovforslaget om ændringer i straffeloven, er der i udvalget enighed om — eller skal vi for nogle bestemmelsers vedkommende sige, at udvalget har affundet sig med — de ændringer, den højtærede justitsminister har foreslået. En undtagelse danner dog forslaget til ændring af straffelovens § 225, som den „mindste halvdel“ af udvalget ikke har kunnet give tilslutning. Hvad angår alt det, vi er enige om, skal jeg henvise dels til betænkningen, dels til de bemærkninger, der fra forskellige side fremsattes ved lovforslagenes første behandling.

Om § 225 og den foreslåede ændring af denne vil jeg derimod gerne gøre nogle bemærkninger, idet jeg indledningsvis skal oplyse, at der om denne ændring er stor uenighed inden for mit parti som sikkert inden for de øvrige partier. Med de udtalelser, jeg herefter fremsætter, repræsenterer jeg altså ikke hele mit parti, men kun den del af det, der ligesom jeg går imod den højtærede justitsministers ændringsforslag. Det ærede medlem fru Astrid Skjoldbo vil senere tage ordet for at forsvare ministerens ændringsforslag — hvis det i øvrigt skulle være fornødent at forsvare det, jeg tvivler ikke om, at ministeren selv vil kunne gøre det.

Når vi her i tinget drøfter justitsministerielle lovforslag, forslag vedrørende ændringer i straffelov, retsplejelov, arvelov, adoptionslov o. s. v., sker det ofte under almindelig uopmærksomhed. Adskillige ærede medlemmer kommer med bemærkninger om, at det kun er for jurister, og ledsager sådanne bemærkninger med de sædvanlige, jeg havde nær sagt stereotype ringeagtstyringer om juristers snakkesalighed og manglende evne til at tale, så almindelige dødelige kan forstå det. Jeg skal ikke bestride, at der kan være lovforslag fra den højtærede justitsministers værksted, som det for ikke-jurister kan være svært at samle den fulde opmærksomhed om; jeg synes imidlertid ikke, det gælder det forslag, vi her behandler om ændring af straffelovens § 225.

For at det høje ting kan forstå, hvad det drejer sig om, er jeg nødt til at fortælle

[K. Axel Nielsen.]

noget om, hvad der står i straffelovens kapitel 24, der handler om forbrydelser mod kønssædeligheden; det er §§ 216-236. Der findes i § 216 bestemmelser om straf for voldtægt, i § 217 bestemmelser om straf for den, der skaffer sig samleje med en kvinde, der er sindssyg eller udpræget åndssvag, eller den, der uden for ægteskab skaffer sig samleje med en kvinde, som befinder sig i en tilstand, i hvilken hun er ude af stand til at modsætte sig gerningen eller forstå dens betydning, eller om straf for den, som har samleje uden for ægteskab med en kvinde, der er optaget i hospital eller anstalt for sindssyge eller åndssvage, medens hun er under sammes varetægt. I § 218 er der tale om straf for den, som skaffer sig samleje med en kvinde ved trussel om vold eller frihedsberøvelse o. s. v. I § 219 er der tale om straf for ansatte ved fængsler, åndssvageanstalter o. s. v., som, når de er ansat dér, skaffer sig samleje med dér anbragte personer. § 220 omhandler straf for den, som ved groft misbrug af en kvindes tjenstlige eller økonomiske afhængighed skaffer sig samleje uden for ægteskab med hende. § 222 indeholder den bestemmelse, at den, som har samleje med et barn under 15 år, straffes med fængsel indtil 6 år.

I § 225, altså den paragraf, som ministerens ændringsforslag angår, hedder det — jeg bliver nødt til at citere hele paragraffen —:

„Med fængsel indtil 6 år straffes den, som øver kønslig usædelighed med en person af samme køn under omstændigheder, der svarer til de i §§ 216-220 og 222 angivne.“

Det er altså dem, jeg lige har citeret indholdet af.

Det hedder videre i stk. 2:

„Med fængsel indtil 4 år anses den, der øver kønslig usædelighed med en person af samme køn under 18 år. Straffen kan dog bortfalde, når de pågældende er hindanden omtrent jævnbyrdige i alder og udvikling.“

I stk. 3 står der:

„Med fængsel indtil 3 år straffes den, der under misbrug af en på alder og erfaring beroende overlegenhed forfører en person af samme køn under 21 år til kønslig usædelighed med sig.“

På grund af, at man har fået den opfattelse, som vist nok er rigtig, at den homoseksuelle prostitution er stigende, har den højtærede justitsminister, delvis i overensstemmelse med prostitutionskommissionens betænkning af 1955, stillet forslag om, at § 225 får en tilføjelse, nemlig et nyt stk. 4, der skal lyde således:

„Den, der ved betaling eller løfte herom skaffer sig kønsligt forhold til en person af samme køn under 21 år, straffes med hæfte eller med fængsel indtil 1 år eller under formildende omstændigheder med bøde.“

Det er denne bestemmelse, de 8 af udvalgets 17 medlemmer går imod, og jeg skal forsøge at forklare hvorfor. Indtil 1930 var homoseksuel adfærd strafbar efter loven, men i mange år før 1930 blev der ikke rejst tiltale i disse sager, idet man fandt, at tiden var løbet fra bestemmelsen. Straffeloven af 1930, der ophævede den gamle bestemmelse om straf for omgængelse mod naturen, registrerede altså blot den retstilstand, som retsbevidstheden allerede havde fastslået. Der var almindelig enighed om, at homoseksuel adfærd i sig selv ikke er noget strafværdigt. Naturligvis måtte man straffe i tilfælde, hvor den homoseksuelle øver voldtægt, forbryder sig imod sindssyge eller åndssvage eller børn eller forfører de helt unge. Medens aldersgrænsen over for kvinder er 15 år og ved forførelse 18 år, blev aldersgrænsen i de homoseksuelle forhold sat til henholdsvis 18 og 21 år, vel ud fra den erkendelse, at manden er senere udviklet end kvinden.

Nu vil man altså ifølge lovforslaget kriminalisere homoseksuel adfærd også over for personer mellem 18 og 21 år, selv om der ikke er tale om forførelse. Det eneste, der kræves for at gøre forholdet strafbart, er, at det homoseksuelle kønslige forhold

[K. Axel Nielsen.]

skal være opnået ved betaling eller løfte om betaling. Man kriminaliserer hermed noget, som efter hidtidig opfattelse ikke er strafværdigt, og som vel ingen drømmer om at straffe, når det drejer sig om den heteroseksuelle kvindelige prostitution. Det er efter min opfattelse et kriminalpolitisk tilbageskridt, og som bestemmelsen er formuleret, må den ramme en masse tilfælde, hvor ingen, heller ikke den højtærede justitsminister, har drømt om at straffe.

Det er ingen god lov, der forudsætter, at politi og anklagemyndighed må skønne i hvert enkelt tilfælde, om der skal rejses tiltale eller ej. En sådan lov indeholder fare for vilkårlighed. I prostitutionskommissionens betænkning peger mindretallet — det er politiinspektør Jersild og landsdommer Ludvigsen — på, at der bør sættes kraftigere ind over for den homoseksuelle prostitution over for unge under 18 år, og jeg er enig med dette mindretal i, at det er langt, langt vigtigere at beskytte de helt unge end at sprede politiets kræfter over et større område over for flere aldersklasser, hvilket forslaget jo vil medføre. Jeg vil gerne i den forbindelse med den højtærede formands tilladelse citere prostitutionskommissionens betænkning side 91.

Der står her:

„Efter mindretallets mening er der grund til at antage, at politiet i for høj grad har været tilbøjeligt til at give op over for sådanne tilfælde“ — må jeg indskyde: tilfælde af prostitution under 18 år — „og at en intensivisering af politiets kontrol med sådanne forhold, en effektivere efterforskning og en kraftigere tiltalepraksis vil være egnet til at give de unge bedre beskyttelse over for homoseksuelle efterstræbelser og til at begrænse den homoseksuelle prostitution“.

Skaden er naturligvis størst, jo yngre en prostitueret er; derfor bør den, der er under 18 år, først og fremmest beskyttes. Hertil kommer, at allerede gældende lov, nemlig § 225, stk. 3, giver mulighed for at beskytte de unge mellem 18 og 21, nemlig når de er genstand for forførelse af en person, der misbruger en på alder og erfaring beroende overlegenhed.

Ligesom mindretallet i prostitutionskommissionens betænkning er jeg ikke over-

bevist om, at man har udnyttet denne bestemmelse i så høj grad, som det er muligt. Det er muligt, at det vil vise sig svært at få dømt dem, der også efter min opfattelse bør dømmes, fordi bestemmelsens § 225, stk. 3, er temmelig snæver i sin formulering. Men mon man har prøvet at bruge den i disse sager og bringe sager af denne slags før retten? Visse bemærkninger i kommissionsbetænkningen synes at tyde på, at alt for mange sager henlægges på grund af bevisets stilling. Som sagt, forførelsesbestemmelsen er snævert formuleret, men jeg tror ikke, det vil volde ministeren vanskeligheder at få den udvidet, f. eks. i retning af den svenske, hvorefter der er hjemlet straf for at øve utugt med en person af samme køn, som er fyldt 18 år, men ikke over 21, såfremt der er tale om udnyttelse af uerfarenhed eller et bestående afhængighedsforhold. En sådan bestemmelse ville være rimelig, og jeg tror, den vil hjælpe til, at man kan ramme de tilfælde, der bør rammes.

Den bestemmelse, ændringsforslaget indeholder, er alt for bred. Vi ved jo, at adskillige af de unge under 18 år, der lader sig prostituere, udnytter forholdets ulovlighed til at øve pengeafpresning over for deres kunder, men med ændringsforslaget vil dette pengeafpresningsmarked blive meget væsentligt forøget. Jeg undrer mig noget over, at den højtærede minister tør løbe den risiko at udvide antallet af de personer, der har de største muligheder for skjult for myndighederne at øve pengeafpresning, med endnu 3 årgange. De vil jo ikke komme frem, men de er der. Man har sagt, at man ved at forhøje aldersgrænsen fra 18 til 21 år kom ud over en bevisvanskelighed, idet det ofte kan være svært at se, om en ung mand er over eller under 18 år. Jeg giver ikke ret meget for dette argument. Vanskeligheden ved at se forskel på en mand på 20 år og en mand på 21 år er endnu større.

Udvalgets flertal siger i betænkningen, at en nylig foretaget undersøgelse viser, at en stor del af de unge, der inddrages i den homoseksuelle prostitution, senere bliver straffet for grovere forbrydelser såsom røveri, vold, afpresning o. lign. Jeg er ikke i tvivl om, at dette er rigtigt, men jeg er ikke enig med dem, der mener, at den for-

[K. Axel Nielsen.]

bryderiske løbebane har sin hovedårsag i, at de har været prostitueret. Det er ikke Vorherres bedste børn, der lader sig prostituere. Dem, der er villige til at sælge sig, har en mentalitet, der senere fører dem ind på forbryderbanen. Prostitutionen er ikke årsag til forbrydelsen, men sindets særlige beskaffenhed er årsag både til prostitutionen og forbrydelsen.

Der har været talt om, at man med denne lovbestemmelse vil beskytte marinesoldaterne, der på grund af deres klædedragt virker særlig attråværdige på de homoseksuelle. For det første tror jeg ikke, at man ved straffebestemmelser kan bekæmpe prostitution, det turde dog vist være en årtusind gammel erfaring; for det andet er bestemmelsen, som jeg allerede har omtalt, alt for vidtgående, og for det tredje må det dog vist være mere nærliggende at ændre lidt på uniformen, så den ikke virker så æggende, ligesom der vel kunne være tale om adskillige andre foranstaltninger til at forhindre, at disse sølle mennesker bliver udsat for fristelser. Må jeg i øvrigt gøre opmærksom på, at det jo ikke er noget, de er tvunget til; de opsøger selv de steder, hvor de ved de finder kunder, men de er over 18 år og rådige over deres person, så de må gøre, hvad de vil.

Jeg kan altså ikke anbefale, at den af ministeren foreslåede ændring om en tilføjelse til straffelovens § 225 vedtages. Derfor har mine meningsfæller i udvalget og jeg stillet ændringsforslag i betænkningen til lovforslagets § 1, hvorefter den under punkt 49 foreslåede ændring udgår. Jeg anbefaler at stemme for dette ændringsforslag.

Må jeg til sidst gøre den bemærkning, at vi, der har levet i et normalt ægteskab, har fået børn, måske børnebørn, oplevet et harmonisk familieliv, der jo normalt karakteriseres ved, at vore interesser, efterhånden som vi bliver ældre, i stadig højere grad knytter sig til slægtens fortsættelse, vi har en særlig pligt til at prøve at forstå dem, hvem disse glæder er nægtet. Hvis dette forslag vedtages, tyder det ikke på, at vi har forstået det. Må jeg på ny med formandens tilladelse citere en enkelt udtalelse i kommissionsbetænkningen, hvori det hedder — ganske vist om et forslag, der

var endnu mere vidtgående end den højtæredede justitsministers —:

„Den foreslåede lovændring vil kunne føre til ulykkelige resultater for en del mennesker, hvis i forvejen vanskelige tilværelse den vil gøre endnu sværere.“

Vi taler nu til dags ofte om, at vi ikke må diskriminere over for dem, der er anderledes. Tanker herom vinder almindelig tilslutning, men det forslag, vi her behandler, er ikke i god harmoni med disse tanker.

Astrid Skjoldbo: I modsætning til min partifælle, det ærede medlem hr. K. Axel Nielsen, kan jeg på en del af min gruppes vegne anbefale, at tilføjelsen i § 225 i borgerlig straffelov vedtages således som foreslået i lovforslaget.

Det er et uløst spørgsmål, hvorvidt straf i det hele taget, altså ikke alene på dette område, forbedrer menneskenes moral; selv har jeg mine tvivl, men det er vist almindeligt at antage, at straffebestemmelser har en generalpræventiv virkning, og det synspunkt deler jeg.

Vi kan ikke afskaffe homoseksualiteten gennem straf, og det er jo heller ikke hensigten med lovforslaget. Hvordan helt voksne mennesker ordner deres seksualliv, synes jeg ikke man skal blande sig i, men jeg anser det for en vigtig sag at finde frem til metoder, hvorved man kan beskytte de unge.

Der er i dag lovbeskyttelse for unge under 18 år mod homoseksuelle efterstræbelser, men det er min opfattelse, at disse bestemmelser ikke altid er rigtig effektive. Ofte hævder den voksne homoseksuelle, betaleren, at han bestemte antog, at den unge 16-17-årige var over 18 år.

Det foreslås nu at udvide beskyttelsesbestemmelsen i § 225 til også at omfatte de unge mellem 18 og 21 år, dog således at det bliver en langt lempeligere straf, der kan komme på tale for denne aldersklassens vedkommende.

Jeg nærer håb om, at bestemmelsen ikke alene vil være en beskyttelse for de unge mellem 18 og 21 år, ikke mindst marinesoldaterne, der synes at være særlig eftertragtede af voksne homoseksuelle og biseksuelle — disse sidste synes i parentes bemærket at udgøre et større antal end egentlig homoseksuelle — men at denne

[Astrid Skjoldbo.]

overgangsbestemmelse også vil virke beskyttende for de 16-17-årige. Er det vanskeligt — og det kan det godt være i dag — at vurdere, om en ung mand er 16, 17 eller 18 år, vil denne usikkerhed ikke være til stede, hvis beskyttelsen udvides til 21 år.

Jeg nærer den opfattelse, at den homoseksuelle prostitution har mange synder på samvittigheden. Den homoseksuelle — eller den biseksuelle — er ofte i besiddelse af andre seksuelle afvigelser, der kan give de unge en uheldig seksuel udvikling, give dem seksuelle uvaner, der kan være en belastning for dem senere hen i livet.

At disse oftest halvprostituerede unge tit, meget tit, føres ind i en række andre ulovligheder — tyveri, røveri, pengeafpresning o. s. v. — gør problemet dobbelt alvorligt. Jeg synes ikke, man kan klare problemet ved at sige, at disse unge i forvejen havde en belastning, der alligevel ville have ført dem over i disse andre ulovligheder. At lægge hovedskylden på de unge synes jeg er urimeligt; overordentlig mange af dem er på et tidligt tidspunkt forført. Jeg finder det dybt alvorligt, om unge mennesker — ikke sjældent unge, der intellektuelt er noget tilbage eller i underkanten af det normale, og som derfor i nogen grad savner evnen til at overse konsekvenserne af deres handlinger — gennem den homoseksuelle prostitution føres ind i en asocial tilværelse.

Det bekymrer mig egentlig mere, om man medvirker til at afspore et ungt menneske, end om man begår en egentlig berigelsesforbrydelse; det er billigere og nemmere at erstatte en bil, end det er at resocialisere en tilpasningsvanskelig ung mand, og så ser jeg endda bort fra de rent menneskelige ulykker og sorger, som den mandlige prostitution kan føre med sig.

En anden grund til, at jeg kan anbefale ministerens forslag, er den, at jeg finder de nugældende regler — også de af mindretallet foreslåede regler — stridende mod retsbevidstheden i store dele af befolkningen. Indlader en f. eks. 40-årig mand sig med en 18½-årig ung mand mod betaling, så har den unge 18-årige begået en kriminel handling og er derfor hjemfalden til

straf, men den voksne, betaleren, har intet kriminelt begået.

Betragter man den mandlige prostitution som en samfundsmæssigt uønsket foreteelse, må ansvaret fordeles mellem de to parter: betaleren og den, der modtager betaling.

Jeg ved vel, at man i homoseksuelle kredse finder både de nuværende og i endnu højere grad de foreslåede regler uretfærdige, fordi man ikke stiller de homoseksuelle og de heteroseksuelle foreteelser lige i strafretlig henseende, men for mig at se er disse foreteelser heller ikke lige. Følgerne af de homoseksuelle kriminelle foreteelser er langt alvorligere, end når det drejer sig om seksuelle foreteelser mellem personer af modsat køn, selv om følgerne naturligvis også her, når det drejer sig om prostitution, kan være alvorlige nok. I øvrigt deler jeg naturligvis mindretallets ønske om en mere effektiv indsats fra sædelighedspolitiet og fra særlige forsorgsmehjælperes side for at begrænse eller standse stigningen i den mandlige ungdomsprostitution.

Det er mit håb, at disse nye bestemmelser, taget på den rigtige måde, vil få forebyggende virkning på dette alvorlige område, og derfor vil jeg stemme for dem, og jeg vil anbefale de ærede medlemmer at gøre det samme.

Vagn Bro: Allerede under lovforslagenes første behandling gav jeg udtryk for, at de foreslåede ændringer i lov om rettens pleje i alt væsentligt kunne tiltrædes af mit parti. Resultatet er da også blevet, at der kun er ét ændringsforslag, stillet af justitsministeren og tiltrådt af udvalget. Man fandt, at den under punkt 12 i lovforslaget foreslåede affattelse af retsplejelovens § 211 ville medføre praktiske vanskeligheder, og derfor er altså dette ændringsforslag stillet, som jeg tillader mig at anbefale.

Under lovforslagets første behandling fremdrog jeg i samme forbindelse, at en række vidnegodtgørelser til mennesker, der f. eks. skal være øvrigheden følgagtig ved udpantningsforretninger o. s. v., er ganske forhistoriske i henseende til lidenhed; man pålægger her borgerne ganske alvorlige byrder mod et vederlag, der altså er meget ringe. Den højtærede justitsminister ud-

[Vagn Bro.]

talte, at spørgsmålet er til undersøgelse og drøftelse. Jeg tillader mig blot at udtrykke det håb, at vi på dette punkt snart får en rimelig ajourføring.

Under lovforslagets første behandling udtalte jeg ligeledes min tilfredshed med de nye bestemmelser vedrørende varetægtsfanger under 18 år, som fremtidig skal kunne undervises og beskæftiges ved anvist arbejde sammen med fanger over denne alder. Jeg fandt også, at de trufne kauteler var tilstrækkelige; den vigtigste af dem var, at undervisningen og arbejdet skulle ske under direkte tilsyn. Herefter mener jeg at dette er ordnet på tilfredsstillende måde.

Den højtærede minister har endvidere udtalt, at de alvorligst belastede af de ældre fanger bliver holdt afsondret fra de unge; men dette, at varetægtsfangerne får adgang til undervisning og til arbejde, må efter min mening være rigtigt. Når folk er berøvet friheden, gælder det om, at de kan virke så meget, at de, når de kommer ud igen, ikke, om jeg så må sige, er kommet ud af træning.

Endelig har man i udvalget drøftet de under punkt 41-43 foreslåede nye regler, hvorefter afgørelsen af, om en tiltalt har befundet sig i en tilstand som den i straffelovens § 17 angivne — altså en tilstand, der skyldes medfødte egenskaber og mangelfuld udvikling, og som kan medføre, at der skal træffes andre foranstaltninger end straf — fremtidig ikke skal træffes af nævningerne alene, men af de juridiske dommere og nævningerne i forening. Jeg tror afgjort, at dette er rigtigt. Jeg skal selvfølgelig ikke under denne behandling i øvrigt komme ind på nævningeinstitutionen, men jeg tror, at dette forslag vil betyde en styrkelse af den. Jeg har det indtryk, at denne institution, der havde stået i grundloven som en løfteparagraf lige siden 1849, men som først trådte i kraft 1919, har haft lidt vanskelige kår. Det har den haft på grund af det meget indviklede apparat, der skulle sættes i sving. Selv i England, hvor denne institution har bestået i 800 år uafbrudt, har der været diskussion. Her i Danmark er forholdet dette, at vi under enevælden, det vil sige gennem 300 år, slet ikke havde

deltagelse af lægmænd i retsplejen. Tilsvarende vanskeligheder er der ikke med domsmandsinstitutionen, som jo er baseret på samvirket mellem de juridiske dommere og lægmændene; jeg tror, at 100 pct. af Danmarks jurister er tilhængere af den. Det er altså min mening, at dette forslag snarere vil styrke nævningeinstitutionen, end det vil svække den.

Hvad angår lovforslaget om ændringer i den borgerlige straffelov, må jeg indlede med at gøre den bemærkning, at mit partis ordfører, det ærede medlem hr. Thisted Knudsen, er forhindret i at være til stede. Jeg skal derfor efter hans anmodning fremsætte nogle bemærkninger angående lovforslagets punkt 49, ændringen til straffelovens § 225, som jo særlig har været drøftet i dag. Først skal jeg fremsætte nogle bemærkninger derom på det ærede medlem frk. Helga Pedersens og egne vegne, men dertil altså som sagt knytte nogle bemærkninger på de ærede medlemmer hr. Thisted Knudsens og hr. Finn Poulsens vegne; disse ærede medlemmer har jo på dette område deres særlige standpunkt.

Det ærede medlem frk. Helga Pedersen og jeg kan altså anbefale den pågældende bestemmelse i lovforslaget, som jo er tiltrådt af et flertal. Når vi kan tiltræde bestemmelsen, er begrundelsen fra vor side den, at vi af præventive grunde finder, at en særbestemmelse vedrørende den homoseksuelle prostitution må tillægges betydning. En nylig foretagen og nu videreført undersøgelse af politiinspektør Jersild viser, at af et materiale på 300 unge mennesker fra den homoseksuelle prostitution kom 50 pct. senere i konflikt med straffeloven for røveri, vold, bedrageri og pengeafpresning. Ved en videreførelse af disse undersøgelser på grundlag af rigsregistraturen er dette tal kommet op på 60 pct. Hertil kommer, at man må regne med muligheden for, at disse personers kønsdrift kan undergå en skadelig forandring.

I denne forbindelse må jeg sige til det ærede medlem hr. K. Axel Nielsen, at det forekommer ikke mig, at det ærede medlem rent sagligt fremstillede denne sag rigtigt. Her er det ikke spørgsmålet om homoseksualisme, aldeles ikke. Det, der i lovforslaget er tale om, er den, der ved betaling eller løfte herom skaffer sig kønsligt

[Vagn Bro.]

forhold til en person af samme køn under 21 år. Det vil sige, at det, vi vender os imod, er manden, der optræder som initiativtager, manden, der skaffer sig dette forhold til et ungt menneske under 21 år; over for denne mand synes jeg den foreslåede bestemmelse er rimelig.

Det er blevet sagt, at politiinspektør Jersild drog en anden konklusion af disse undersøgelsers resultat, altså at 50 og nu ved den videre undersøgelse 60 pct. af disse prostituerede kom i konflikt med straffeloven. Det, der foreligger, er, at politiinspektør Jersild mener, at man på anden måde kan gribe ind. Ja, det ønsker vi sandelig også. Lad mig i den forbindelse på mindretallets vegne — de to ærede medlemmer fra mit parti, som jeg nævnte før — sige, at når de henviser til en mere effektiv indsats af sædelighedspolitiet, så kan jeg svare, at det er vi da fuldt ud enige om; men så må jeg rigtignok også have lov til at minde om, at hver gang man drøfter en lov, så siger man „politi“. Jeg havde egentlig ventet, at det ærede mindretal havde stillet forslag om en udvidelse af politiet. Det er givet, at jo mere politi, vi får på dette område — som f. eks. også på færdsleens område — des bedre kan man naturligvis passe på; men så havde det været rimeligt, om de ærede medlemmer ved et ændringsforslag sørgede for, at den højtærede justitsminister fik disse midler i hænde.

Men kort sagt, det, der her er tale om, er altså, at de personer, som skaffer sig et forhold til en person af samme køn mod betaling, de aggressive, nu kan straffes, hvis den pågældende er mellem 18 og 21 år.

Der tales i samme forbindelse om faren ved pengeafpresning. Jeg havde egentlig lyst til at spørge den højtærede justitsminister om, hvor mange pengeafpresnings-sager vi har haft i de sidste 5 år. Ja, jeg kræver aldeles ikke, at den højtærede justitsminister skal kunne oplyse det her, men jeg ved, at det er meget få sager. Når der tales om disse meget uheldige personer, vil jeg tillade mig at sige, at jeg nærer ikke tvivl om berettigelsen af det gamle ord, der siger, at hvor der ingen aktion eller tiltale er, dér er der ingen

sag. Jeg vil da gå ud fra — det står for min egen regning — at anklagemyndigheden, når den ser sine mennesker an, også vil vide at vurdere dem rigtigt.

Foruden disse saglige bemærkninger må også det almenmenneskelige synspunkt fremføres. I dette århundrede, som man ved festlige lejligheder kalder barnets og ungdommens århundrede, er det ikke nok at tale smukke ord; man skal også have noget at have dem i.

Jeg finder det for øvrigt ikke urimeligt at bemærke en ting her, og jeg kan gøre det ved at sige, at det ærede medlem frk. Helga Pedersen og undertegnede har drøftet, om ikke det også var muligt at beskytte de unge kvinder over for dem, der ved betaling eller løfte herom skaffer sig kønsligt forhold. Der kan jo nævnes mange forskellige grunde til påvirkning, og jeg er klar over, at dette spørgsmål kan ikke drøftes til ende her. Men jeg gør opmærksom på spørgsmålet, fordi lovforslaget jo er et forsøg på at beskytte ungdommen, og fordi jeg finder, at der kunne være flere områder, hvor loven også skulle gælde.

Jeg kan slutte med at anbefale det høje ting at stemme for det af justitsministeren stillede og af udvalget tiltrådte ændringsforslag til forslag til lov om ændringer i lov om rettens pleje og stemme imod det af mindretallet stillede ændringsforslag til forslag til lov om ændringer i straffeloven. Jeg tillader mig, forhåbentlig med samme inderlighed og samme styrke som den ærede ordfører for socialdemokratiet, at anbefale at vedtage lovforslaget. Den ærede ordfører talte så solskinsvarmt i slutningen af sin tale, og jeg vil også, så indtrængende jeg kan, anmode det høje ting om at forstå, at det her drejer sig om at vende sig imod, at folk mod betaling kan forskaffe sig et forhold, som ellers ikke ville finde sted. Jeg kan nævne som eksempel, at en kold aften kommer en ældre mand ud og vifter til en 19 års ung mand med 20 kroner. Efter den gældende lov vil den unge mand blive straffet og den gamle gå fri, da den unge mand er 19 år. Noget sådant strider i hvert fald mod min retsbevidsthed.

Thestrup: Som man vil se af betænkningen, og som man også vil have hørt af den diskussion, der allerede er begyndt her,

[Thestrup.]

er der kun et enkelt punkt, på hvilket det ikke har været muligt at opnå enighed i udvalget, nemlig den foreslåede ændring af straffelovens § 225. Ændringen består jo i en tilføjelse af et nyt stykke i paragraffen, et stk. 4, der skal lyde således:

„Den, der ved betaling eller løfte herom skaffer sig kønsligt forhold til en person af samme køn under 21 år, straffes med hæfte eller med fængsel indtil 1 år eller under formildende omstændigheder med bøde.“

I forvejen er der jo, som man ved, foreskrevet straf i § 225, stk. 2, for kønslig usædelighed med personer af samme køn under 18 år. Ved lovforslaget sker der en udvidelse af det strafbare område, idet også kønsligt forhold med personer af samme køn fra 18 år til 21 år gøres strafbart, dog kun hvor den pågældende skaffer sig forholdet ved betaling eller løfte herom. Jeg vil gerne ligesom det ærede medlem hr. Vagn Bro betone, at det er netop det, at der tages initiativ til, at man skaffer sig forholdet, der ved lovforslaget gøres strafbart.

Jeg vil erkende, at det er ikke uden betænkelighed, at jeg går ind for den af den højtærede justitsminister foreslåede ændring. Den højtærede justitsminister har over for udvalget givet oplysninger om en undersøgelse, der er foretaget i 1960 af det københavnske politi, navnlig politinspektør Jersild, en undersøgelse over 300 unge mænd, der havde indladt sig i homoseksuelle forhold for betaling. Denne undersøgelse viste, at det at indlade sig på homoseksuelle forhold for betaling har en stærk virkning i retning af at befordre anden kriminalitet. Alt, hvad vi fra anden side har fået oplyst, stemmer hermed, og det synes, at det at indlade sig på homoseksuelle forhold for betaling netop er noget, der i høj grad fremmer kriminaliteten. Det er jo også det, der er begrundelsen for flertallet i prostitutionskommissionen for den stilling, det tager. Også fra dette flertals side foreslår man netop på grund af den kriminalitetsfremmende virkning af homoseksuel prostitution en forhøjelse af aldersgrænsen. Jeg synes i og for sig, at det, der er fremført i flertalsudtalelsen i den betænkning, som prostitutionskommissionen har afgivet, tydeligt og klart gør opmærksom på de for-

hold, det her egentlig drejer sig om, og jeg beder om tilladelse til at citere et stykke deraf. Flertallet udtaler:

„Efter statistikken i bilag VIII kulminerer tilgangen af homoseksuelle prostituerede i alderen 19-20 år, men den holder sig nær deropad i alderen 20-22 år for derefter at falde brat og meget langt ned. Efter de faktiske forhold burde beskyttelsen altså udstrækkes til aldersgrænsen 22 år. Der kan ikke i hensynet til de unge findes noget argument herimod, og det ses ikke, at man ved en sådan aldersgrænse går hensynet til kundernes berettigede krav på livsførelse efter egen trang for nær. Samfundet må af hensyn til andres vel på så mange områder begrænse den seksuelle livsudfoldelse og lægge bånd på den enkeltes trang til seksuelle tilfredsstillelsesformer, som krænker eller skader andre, og på det her omhandlede område kan den af kunderne tilstræbte tilfredsstillelse være overordentlig skadelig for den person, der gøres til genstand for en seksuel omgængelse, der som regel er unaturlig for ham. Hensynet til de ældres frihed til livsførelse efter egen trang kan ikke berettiggende den skade, deres adfærd mod de unge gør.“

Det faktiske forhold anviser som nævnt som aldersgrænse for denne beskyttelse 22 år. Nogen rationel begrundelse for at sætte den lavere ses ikke at foreligge, men ud fra traditionelle betragtninger vil 21 år måske blive foretrukket.

At lovændringen vil være egnet til at hæmme efterstræbelsen, kan der næppe være tvivl om. Den vender sig mod personer, hvis alder og modenhed må forventes at give dem forudsætninger for at reagere som tilsigtet på straffetruslen, og uden den vil myndighedernes bestræbelser for effektiv bekæmpelse af den homoseksuelle prostitution savne fornødent grundlag.

Den svækkelse af straffebestemmelsens effektivitet på grund af bevisnød med hensyn til en sigtet persons kendskab til den unge partners alder, som nu gør sig så stærkt gældende, vil få mindre betydning for beskyttelsen af de yngre aldersklasser, når grænsen sættes til 21 år.“

Med den begrundelse, som vi mener at finde i de oplysninger, ministeren har givet

[Thestrup.]

os om det kriminalitetsbefordrende ved det homoseksuelle prostitutionsforhold, og med den begrundelse, der er givet i prostitutionskommissionens betænkning, har mine partifæller i udvalget og jeg ikke ment at kunne modsætte os det stillede forslag, og vi vil derfor anbefale at stemme for det. Jeg vil gerne føje til, at jeg går ud fra, at den højtærede justitsminister vil gøre, hvad der er muligt for, at denne udvidelse ikke skal bevirke en forøgelse af afpresningstilfældene over for de homoseksuelle.

Hvis det skulle vise sig, at ændringen ikke virker kriminalitetshæmmende, vil jeg være tilbøjelig til senere at søge spørgsmålet optaget til ny drøftelse og behandling her i tinget.

Jeg skal herefter anbefale at stemme imod det af mindretallet stillede ændringsforslag og at stemme for det af ministeren stillede ændringsforslag vedrørende retsplejelovforslaget, der er tiltrådt af hele udvalget.

Poul Møller: På nogle medlemmer af den konservative gruppes vegne vil jeg anbefale tingets medlemmer at stemme for det af udvalgets mindretal stillede ændringsforslag. Jeg skal gøre nogle enkelte bemærkninger om de bevæggrunde, man kan have til at stemme for ændringsforslaget.

Jeg tror, at af alle lovgivningsanliggender, der er overladt dette høje ting, er straffeloven for så vidt det vigtigste, og det er i hvert fald det lovgivningsanliggende, hvor det er vigtigst at tingets medlemmer finder frem til deres egen overbevisning og så vidt muligt følger deres samvittighed. Politiske synspunkter, taktiske synspunkter kan ikke spille nogen rolle ved drøftelsen af en sag af denne karakter. Dette gælder i særdeleshed, når vi befinder os på et lovgivningsområde, hvor man skærper bestående strafferegler. Vi indfører disse bestemmelser, som betyder kolossalt for mennerskers velfærd, og det er derfor overordentlig vigtigt, at tingets medlemmer forstår det personlige ansvar, hvert af tingets medlemmer har ved bedømmelsen af en bestemmelse om skærpelse af straf. Dette gælder så meget mere, når man vil gennemføre strafskærpelse på et område, hvor de, der bliver ramt af denne strafskærpelse, i forvejen lever et

liv, der ofte bringer dem på skyggesiden i tilværelsen og giver dem mange bekymringer; det gælder endvidere, når denne strafskærpelse vil medføre, at disse menneskers anseelse, agtelsen for dem, vil blive helt ødelagt, såfremt lovbestemmelsen rammer dem.

Det er derfor vigtigt at tænke sig om, når man vil gennemføre en bestemmelse af denne karakter. Vi har hidtil ment, at vi her i landet havde en liberal og tolerant indstilling til kønssædeligheden, til kønslivets problemer. Vi har med den borgerlige straffelov af 1930 betragtet det som et retsplejemæssigt fremskridt mod tolerancen, at man har tilladt homoseksualitet i Danmark. Det betragtes som noget, der er i pagt med den udvikling i tiden, man har ønsket, at man ikke straffer mennesker, fordi de, som det ærede medlem hr. K. Axel Nielsen sagde, „er anderledes“.

Nu vil man skærpe de bestemmelser, der hidtil har været på dette område, men enhver skærpelse af straf må have til baggrund, at man vil beskytte et eller andet retsgode, og hvem er det da, man i dette tilfælde vil beskytte? Det er de homoseksuelle prostituerede imellem 18 og 21 år, og det er muligt, at der her er trang til beskyttelse, men er man helt sikker på, at man ikke her kommer til at ramme andre, som måske også kunne have krav på beskyttelse? Vi ved jo godt, at i forhold af denne karakter er det overordentlig vanskeligt at finde ud af, hvem der udnytter hvem, og i hvert tilfælde vil vi ved denne bestemmelse tror jeg blive ført ind i retstilstande, hvor udnyttelsen af den ene part kan blive betydelig større, end tilfældet er i dag.

Jeg tænker her først og fremmest på afpresningsforbrydelser, og jeg må sige, at jeg ikke giver noget for den statistik, der viser, i hvor mange tilfælde der anlægges sag imod en person for pengeafpresning. Pengeafpresning er jo netop en forbrydelse, der ikke kommer til politiet og domstolene. Det er jo deri, den udnyttende part har sin store fordel, at han på forhånd kan vide, at den afpressede ikke går til politiet. Hvis han kan frygte, at objektet for hans afpresning vil gå til politiet og gøre anmeldelse, så er det da givet, at han ikke forsøger afpresning over for denne person,

[Poul Møller.]

men i det øjeblik anmeldelse for pengeafpresning vil medføre straf efter den foreslåede bestemmelse for anmelderen, er det naturligvis klart, at der vil blive større mulighed for pengeafpresning, end vi har haft hidtil.

Jeg er derfor bange for, at gennemførelsen af den pågældende bestemmelse vil føre til øget afpresning, og jeg er også bange for bestemmelsen i en anden henseende. Jeg er bange for, at en bestemmelse, som i praksis kun kan blive anvendt i måske en promille af de tilfælde, den bliver overtrådt, i sig selv er en svaghed for en straffelov. Jeg hørte, at det ærede medlem fru Astrid Skjoldbo sagde, at det var det generalpræventive, der her var det vigtigste; hun troede egentlig ikke så meget på straf som specialpræventiv foranstaltning, som forbedrende foranstaltning. Men i det øjeblik man på forhånd ved, at straffebestemmelsen kun ved et tilfælde kan komme til anvendelse, fordi det ikke er en forbrydelse, som har vidner, det er ikke en forbrydelse, som det er let for andre overhovedet at erfare er begået, i det øjeblik man ved, at det er så få tilfælde, der anmeldes, virker den ikke generalpræventivt. Det tror jeg at de fleste, der har kendt noget til strafferetspraksis, vil vide, at det vigtigste for, at en strafforskrift kan virke generalpræventivt, er, at man næsten altid kan gå ud fra, at lovovertrædelsen bliver ramt, at man finder frem til den skyldige, at man kan straffe på området. Men her, hvor man kun i få af tilfældene vil kunne gøre det, vil den komme til at virke ganske vilkårlig, og det mener jeg er en svaghed for en straffelovsbestemmelse.

Jeg vil gerne med disse bemærkninger henstille til det høje tings medlemmer nøje at overveje denne sag og at stemme sammen med mindretallet i betænkningen for det stillede ændringsforslag, hvorved punkt 49 udgår.

Jeg vil gerne til sidst sige, at jeg tror, det er vigtigt, at der for strafskærpelse er

et overvejende flertal i befolkningen og i folketinget. Det er velfærdsindgribende foranstaltninger, vi her har med at gøre, det er menneskeskæbner, vi her skal pleje, og vi har altid set sådan på det, at strafskærpelse måtte kræve, at der var en overvejende tilslutning til skærpelsen, at den byggede på en almindelig fornemmelse af, at den var rigtig og nødvendig. Vi har set i udvalgsbetænkningen, at stemmerne i udvalget står 9 mod 8 omkring denne strafskærpelse. Jeg synes, at dette forhold, at tingets kyndigste straffelovsekspert, som har siddet i dette udvalg, deler sig med stemmetallene 9 og 8, i sig selv skulle opfordre tinget og først og fremmest den højtærede justitsminister til, selv om han måske får et flertal i salen i dag, at overveje, om det er rigtigt med en beskeden majoritet at gennemføre en skærpelse af straffelovgivningen. Burde en sådan beskeden majoritet, og dette, at de kyndige, der har arbejdet i udvalget med sagen, har delt sig i 9 og 8, ikke trods alt give den højtærede justitsminister anledning til at overveje, om sagens gennemførelse ikke skulle udskydes indtil næste folketingsår, i hvert fald for så vidt angår denne lovbestemmelse?

Else-Merete Ross: Trækker et udvalgsarbejde i langdrag, kan det ske, at udtalelser fra første behandling kommer til at stå lidt mindre klart i ens erindring, og man kan begynde at tvivle om sin egen fornemmelse af, hvordan visse punkter i lovforslaget blev behandlet. Så er folketingets trykte forhandlinger gode at ty til, og det har jeg gjort med hensyn til mine følgende bemærkninger.

Jeg skal her særlig holde mig til, hvad der ved første behandling blev sagt om indførelsen af det helt nye princip, at en kunde i et homoseksuelt prostitutionsforhold straffes, sådan som det er formuleret i nyt stk. 4 til § 225.

Jeg forstår ikke konsekvensen i de uafhængiges udtalelse ved første behandling om, at det er overdrevent at betragte per-

[Else-Merete Ross.]

soner helt op til 21 år som børn — det står i begyndelsen af talen — for derefter i slutningen af talen at tilslutte sig indførelsen af § 225, stk. 4.

Fire andre ærede ordførere, inklusive mig selv, udtrykte betænkelighed ved indførelsen af den nye paragraf. Den højtærede justitsminister kom efter min mening med aldeles udmærkede udtalelser den dag. F. eks. var den højtærede minister

„ikke utilgængelig for de betænkeligheder, som det ærede medlem [hr. K. Axel Nielsen] gav udtryk for“

og forstod også det ærede medlem hr. Thisted Knudsens betænkeligheder — alt dette finder man spalte 1301 og følgende. Om min egen betænkelighed ved overhovedet at kriminalisere forhold til personer mellem 18 og 21 år sagde den højtærede justitsminister følgende:

„Jeg kan ikke afvise den betragtning, i virkeligheden ved vi alt for lidt om hele dette problem, og jeg tør slet ikke lægge mig fast på, at det, vi er nået frem til i § 225, stk. 4, er det rigtige.“

Og endelig fik det ærede medlem hr. Herulf Rasmussen følgende ord med på vejen:

„Jeg giver det ærede medlem hr. Herulf Rasmussen fuldstændig ret i, at man må stille sig skeptisk over for, om det overhovedet er muligt ad straffelovens vej at nå det mål, man sigter imod, . . .“

Yderligere gav den højtærede minister tilslutning til udtalelser om, at man ved at straffe homoseksuel prostitution, men ikke heteroseksuel prostitution, gjorde den første form for prostitution til noget lavere end den anden, og sagde, at det var et følelsesmæssigt argument, som ikke uden videre kunne afvises, og som måtte tages med i forhandlingerne.

Der er vel ingen, der vil forlange, at en minister ved første behandling straks skal trække sit lovforslag tilbage; men jeg mener, at de ærede ordførere, der var imod lovforslaget, mødte så megen forståelse for deres synspunkter og måtte opfatte det således, at der også var stor usikkerhed fra den højtærede ministers side om, hvorvidt det var det rigtige, der var fundet frem til, at det var berettiget at håbe på, at § 225, stk. 4, kunne udgå.

Det er bestemt med rette, at den højt-

ærede minister taler om følelsesmæssige argumenter i forbindelse med homoseksuel prostitution. Det forekommer mig dog, at vi her i det høje ting må forsøge at lukke mest muligt af for det følelsesmæssige og koncentrere os om at finde ud af, hvilke virkninger den nye lovparagraf vil få for de mennesker, den omfatter.

Inden jeg kommer hertil, må jeg dog først have lov til at gøre opmærksom på, at strafferammen for kønslig usædelighed med en person af samme køn under 18 år går op til 6 eller 4 års fængsel alt efter omstændighederne. Yderligere er der beskyttelse af unge op til 21 år for forførelse, der er sket under misbrug af en på alder og erfaring beroende overlegenhed. Straffen er indtil 3 års fængsel. I udvalget er 8 medlemmer enige om, at disse strafferammer giver mulighed for domme, der kan have en tilstrækkelig præventiv virkning. Yderligere er det lykkedes i de senere år at finde frem til langt flere af dem, der har forhold til drenge under 18 år, hvilket også har en stor præventiv virkning.

Vi deler i højeste grad den højtærede ministers bekymring over stigningen i den homoseksuelle ungdomsprostitution. Derfor ønsker vi en mere effektiv beskyttelse mod, at de unge under 18 år kommer i kontakt med homoseksuelle. Vi ønsker større muligheder for, at der kan gribes ind på et tidligt tidspunkt, inden de er kommet for langt ud på skråplanet. Vi mener, at dette kunne ske ved, at der var mere sædelighedspoliti, og jeg vil meget gerne benytte lejligheden til at henstille til den højtærede minister, at han søger en bevilling til mere sædelighedspoliti, hvis det er det, der skal til — dette sædelighedspoliti skulle have tid til og mulighed for at gøre en indsats — ligesom der må være flere forsorgsmedarbejdere, der kunne tage sig af de unge, anvise dem midlertidig bolig og hjælpe dem med at finde arbejde.

Ved første behandling nævnedes også en øget indsats fra hjemmenes og skolernes side, og der blev peget på betydningen af et større antal ungdomsklubber og egnede lokaler for de unge, lokaler, der virkelig var så tillokkende, at der var håb om at få flere unge bort fra gaderne.

Disse synspunkter kan jeg fuldt ud tilslutte mig. Den højtærede minister sagde

[Else-Merete Ross.]

selv, at han betragtede ungdomsprostitutionen som et i højere grad socialpolitisk problem end et kriminalpolitisk problem; derfor mener jeg at være i overensstemmelse med den højtærede minister, når jeg siger, at det i første række må være med sociale foranstaltninger, man skal bekæmpe eller i hvert fald begrænse denne om sig gribende ungdomsprostitution.

Hensigten med indførelsen af stk. 4 har været, at man ville beskytte de unge yderligere. Man vil gøre det ved at indføre et helt nyt princip. Efter den nugældende lovgivning angående heteroseksuel og homoseksuel prostitution er kunden ikke blevet straffet, når den kvindelige partner var over 15 år og den mandlige over 18 år.

Dette, at kunden ikke straffedes, har hidtil været det eneste lighedspunkt i loven angående de to former for prostitution. Nu skal dette lighedspunkt falde, idet kunden skal straffes, når den mandlige partner er mellem 18 og 21 år. Forhold, som man for kundens vedkommende ikke tidligere har fundet kriminelle, gøres nu kriminelle. Jeg er afgjort tilhænger af, at de unge beskyttes så effektivt som overhovedet muligt, indtil de er 18 år, men jeg kan tilslutte mig den udtalelse, som de uafhængige kom med under første behandling, at det er overdrevent at beskytte unge helt op til 21 år som børn. I den alder ved de, hvad de indlader sig på.

Som argument for at hæve grænsen til 21 år har det ærede medlem fru Astrid Skjoldbo fremført, at man derved bl. a. ville beskytte matroser for efterstræbelse. Hvis matrosernes snævre bukser, bare hals og hele drengagtige uniform er en så stor fristelse for nogle medborgere, kunne denne uniform så ikke ændres, som så mange andre uniformer er blevet det i tidens løb? I min barndom var alle drenges søndagsudstyr blått eller hvidt matrostøj. De var efter datidens opfattelse meget søde i det tøj, men mon der er nogen, der savner, at matrostøj nu er blevet afløst af andre former for tøj? Den tapre landsoldat havde anden uniform end nutidens jenser, så hvis det virkelig kan fastslås, at matroser er særlig efterstræbte af homoseksuelle, så lad dem dog skifte tøj. Det er jo ikke personen som sådan, der er fristende, men det tøj, man har puttet ham i i de år, han

er værnepligtig. Skulle det af militære grunde, som jeg ikke kan gennemskue, være umuligt at ændre matrosuniformen, var der måske den mulighed at lade matroserne gå i civilt, når de havde landlov.

Hensigten med lovforslaget har vel også været, at man ville hæve den almindelige kønsmoral, men jeg tror ikke på straffen som det bedste middel til at højne kønsmoralen.

Gennem § 230 straffer man enhver mand, der modtager betaling for et homoseksuelt forhold. Her har samfundet vist, at det strider mod dets opfattelse af kønsmoralen at drive mandlig prostitution. § 225, stk. 4, er ikke rettet imod denne parts kønsmoral, men mod kunden. Det ærede medlem hr. Poul Møller skrev i Dagens Nyheder den 4. februar en leder, som jeg ganske kan tilslutte mig. Med den højtærede formands tilladelse vil jeg gerne have lov til at citere et uddrag deraf:

„Homoseksualitet lader sig næppe begrænse ved straffeforanstaltninger, alligevel forsøger ministeren det i sit lovforslag. Spørgsmålet er, om han ikke derved kun opnår at skabe større sjælelige konflikter hos dem, hvis kønsliv adskiller sig fra det normale.“

Det ærede medlem hr. Poul Møller gjorde sig til talsmand for de samme synspunkter i sit indlæg her; det samme gjorde det ærede medlem hr. K. Axel Nielsen, og jeg kan ganske tilslutte mig, hvad der er blevet sagt.

Hidtil har det været sådan, at en del af de unge ikke har været bange for at udnytte de homoseksuelles svaghed til at presse dem for penge. Sjældent har homoseksuelle anmeldt sådanne forhold, fordi de ikke åbenlyst har villet vedkende sig deres homoseksuelle anlæg af hensyn til deres sociale position. Nu vil det blive absolut umuligt for en homoseksuel at anmelde en ung, han har haft forhold til, for pengeafpresning, da han derved samtidig selv kan blive straffet med fængsel op til 1 år. For homoseksuelle, der har haft et forhold til en ung mand under 21 år, er der, hvis lovforslaget vedtages, faktisk ingen form for beskyttelse mod pengeafpresning. Trækkerdrengene er et særgeligt storbyfænomen, og et meget vanskeligt socialt fænomen. De kan, hvis lovforslaget gennemføres, være sikre på

[Elsie-Merete Ross.]

indtil 21 års alderen, at ingen af deres kunder anmelder dem til straf efter § 230. Det er for farligt for kunderne.

Til gengæld mener jeg, at man ved § 225, stk. 4, har givet trækkerdrengene et middel i hænde, som de nok skal forstå at slå mønt af. Mange af dem er hårdkogte og uden skrupler. Denne nye bestemmelse bliver et udmærket middel for dem til langt kraftigere og grovere pengeafpresninger, end vi hidtil har været vidne til. Den beskyttelse, som nogle unge op til 21 år muligvis vil opnå gennem den nye paragraf, står, så vidt jeg kan se, ikke i noget rimeligt forhold til den udnyttelse til pengeafpresning, som andre vil benytte den til. Man kriminaliserer en gruppe medborgere, som har en fra den gængse norm afvigende kønsindstilling, men som ikke er kriminelle i gængs forstand. Man giver de dårligste unge et våben i hænde, som letter dem vejen ind på en kriminel løbebane. Jeg må advare mod at tage dette middel i anvendelse, og jeg opfordrer til at stemme for det ændringsforslag, der går ud på, at § 225, stk. 4, skal bortfalde.

Jeg ville gerne have lov til at stille et spørgsmål angående den undersøgelse, som Jersild har foretaget. Jeg ser i Information i dag, at han har undersøgt 2 grupper. Han satte sig for at undersøge, hvor stor en del af de mandlige homoseksuelle prostituerede, der senere kom i konflikt med loven. Han fulgte en gruppe gennem 5 år, og til sammenligning tog han en gruppe ikke-prostituerede. Det viste sig da, som det tidligere her i dag under forhandlingerne er blevet oplyst, at der efter 5 års forløb var 60 pct. af de prostituerede, der var blevet straffet i mellemtiden med fængsel eller anstaltanbringelse, medens tallet for de ikke-prostituerede kun var 15 pct. Men jeg vil gerne vide, om flertallet, når man henviser til denne undersøgelse, har været klar over, hvad en nærmere undersøgelse af materialet viste, at af de prostituerede havde de 51 pct., inden de blev prostitueret, begået egentlig kriminalitet — hver fjerde havde været idømt fængsel — medens de unge i kontrolgruppen kun havde været idømt bøder for færdselsforseelser; de var altså ikke egentlig kriminelle. Er det derfor fuldt ud berettiget at

sammenstille disse to grupper og udlede den konklusion, som flertallet har udledt deraf?

Skærpselsen af § 293 er jeg på mit partis vegne gået med til, for at det skal være helt klart, at man fra lovgivningsmagtens side betragter det store antal brugstyper af biler som et meget alvorligt problem. Jeg skal dog ikke nægte, at jeg heller ikke på dette punkt har særlig tiltro til strengere straffes præventive betydning. Langt vigtigere finder jeg de foranstaltninger, der vanskeliggør disse brugstyper, og jeg håber derfor, at så mange medborgere som muligt af egen interesse og af hensyn til de unge vil forsyne deres motorkrøtøjer med rateller gearlåse, og at der vil blive indført den bestemmelse, at nyindregistrerede vogne har pligt til at være udstyret med disse låseanordninger.

Jeg kan anbefale at stemme for ændringsforslaget til § 211 i lovforslaget angående rettens pleje.

Hørluf Rasmussen: Som det fremgår af den af udvalget afgivne betænkning til forslag til lov om ændringer i borgerlig straffelov og forslag til lov om ændringer i lov om rettens pleje, har der været enighed om på de væsentlige punkter at følge den højtærede justitsminister.

I det høje ting har der i den seneste tid — og ikke med urette — været talt om lovjaskeri, og derfor er det glædeligt med god samvittighed at kunne sige, at arbejdet med disse lovforslag i udvalget — forslagene blev jo fremsat den 1. februar i år — har været gennemført med en saglighed og grundighed, som man kunne ønske sig ville danne skole, og jeg synes også, at man kan se dette på selve betænkningen.

På et meget væsentligt punkt har man desværre ikke kunnet nå frem til enighed i udvalget. Her tænker jeg på den af den højtærede justitsminister foreslåede skærpselse af den gældende straffelovs § 225. Ved første behandling udtalte den højtærede justitsminister i sin replik, at han gav mig ret i, at man måtte stille sig skeptisk over for, om det overhovedet er muligt ad straffelovens vej at nå det mål, man sigter imod. Jeg har stadig denne skepsis i behold, og jeg havde egentlig håbet, at den højtærede justitsministers skepsis havde kon-

[Hørluf Rasmussen.]

kretiseret sig nærmere, men på den anden side tror jeg stadig, at tvivlen er at finde i den højtærede justitsministers sind, og jeg synes, det er min pligt at tilskynde den højtærede justitsminister til at gøre alt, for at denne tvivl ikke skal komme de homoseksuelle til skade.

Et flertal har den opfattelse, at en skærpelse kan tillægges en præventiv betydning, og der henvises til en nylig foretagen undersøgelse, som skulle vise, at en stor del af de unge, der inddrages i den homoseksuelle prostitution, senere bliver straffet for grovere forbrydelser, ligesom man har tilladt sig at gå ud fra, at retningen af disse unges kønsdrift kan undergå en skadelig forandring.

Jeg tvivler slet ikke på, at man kan påvise, at en gruppe homoseksuelle prostituerede senere udvikler sig til at blive kriminelle af den grovere slags, men jeg tillader mig at stille mig tvivlende over for, at dette udelukkende skyldes deres virksomhed som prostituerede. Bemærkningen om, at deres kønsdrift kan tage en i skadelig henseende uheldig retning, skal jeg lade tale for sig selv; det skinner allerede igennem her, at dette at være homoseksuel er noget mindre værdigt, og i virkeligheden er det jo et problem, som vi vel nok med sandhed kan sige at vi i og for sig ikke kender ret meget til.

Det ærede medlem fru Astrid Skjoldbo har fremsat nogle synspunkter svarende til de af flertallet fremsatte. Jeg vil gerne understrege, at jeg har den allerstørste respekt for det ærede medlems arbejde i børneværnet i København, men jeg er alvorligt bange for, at der er en tilbøjelighed hos det ærede medlem til at generalisere ud fra et kendskab til en speciel gruppe af københavnske unge. Når så det ærede medlem i sit indlæg her fra denne talerstol giver det udseende af, at den kongelige danske marines orlogsgaster nærmest er udsat for en formelig attack fra de homoseksuelle, synes jeg ikke, at en sådan udtalelse bør stå upåtalet. For der er jo ikke tale om, at de homoseksuelle opsøger de tjenestesteder, hvor marinerne opholder sig. Nej, der er tværtimod tale om, at de grupper af marinere, som ved, at der er let tjente penge at hente, selv opsøger de homoseksuelle, fordi

de ved, at disse mennesker på deres specielle facon skal have afløb for deres kønsdrift.

De synspunkter, der fremføres af flertallet, kræver nogle kommentarer, der efter min opfattelse med fuld føje kan tages som en lige så saglig motivering for det standpunkt, jeg i denne sag har taget i udvalget. Jeg tror, at begge parter vil erkende, at vi bevæger os på et område, hvor det følelsesmæssige spiller meget ind, men netop derfor er vi nødt til, hvis resultatet skal blive blot nogenlunde tilfredsstillende, at gribe til sagkundskaben, og det har jeg tilladt mig at gøre.

I udvalget har vi haft lejlighed til at sætte os ind i de synspunkter, som politinspektør Jersild i sin bog „Den homoseksuelle prostitution“ har givet udtryk for. Ingen tør vist underkende forfatterens indsigt i netop disse specielle problemer. Jeg har fundet det bemærkelsesværdigt, netop når man sammenligner med de synspunkter, der fremføres af flertallet i udvalget, som jo hævder, at de homoseksuelles adfærd er årsag til, at de unge — og her tænker jeg på den specielle kategori, der her er tale om — får ændret deres kønsdrift i en skadelig retning, at man i bogen kan læse følgende — jeg beder formanden om tilladelse til et kort citat —:

„Det kan dog her anføres, at de fleste prostituerede er kommet ind i denne tilværelse på grundlag af erfaringer, som de på forskellig måde har erhvervet sig. Det er således en kendsgerning, at overalt hvor mænd og drenge hobes sammen, opstår sådanne forhold let, hvad enten det drejer sig om soldaterlejre, kaserner, kostskoler, fængsler eller opdragelsesanstalter, eller muligvis skibe.“

Denne udtalelse synes jeg i meget høj grad understreger ønsket om, at den offentlige forsg i meget højere grad tager opdragende foranstaltninger i brug, hvis man ønsker at gøre noget effektivt for at bekæmpe den mandlige prostitution.

Synspunktet understreges yderligere af vicepolitinspektør Erik Christensen, der i samme bog giver udtryk for, at den homoseksuelle prostitution er øget foruroligende i efterkrigsårene, og som årsag bl. a. peger på de efter kapitulationen overbefolkede fængsler, hvori adskillige personer, selv om de ikke ligefrem er blevet vænnet til for-

[Hørluf Rasmussen.]

skellige former for homoseksuel praktik, dog over for disse foreteelser har mistet den naturlige skyhed eller animositet.

Det forekommer derfor mig betænkeligt netop på grundlag af disse udtalelser, der følges op af en nærmere dokumentation i bogen, alene at vælte skylden over på de homoseksuelle, når der i virkeligheden kan være tale om en forsømmelse, der i højere grad kan lastes samfundet og andre ydre omstændigheder, og det får mig til at tvivle på, at man opnår noget ved at forhøje aldersgrænsen, hvad der jo efter den højtærede justitsministers og udvalgsflertallets opfattelse skulle være en beskyttelsesforanstaltning.

Der er intet, der tyder på, at det at inklade sig i et prostitutionsforhold til en homoseksuel skulle have en befordrende virkning hen imod en kriminel fremtid; derfor er forslaget uhyre betænkeligt, og der begås efter min opfattelse en stor uret mod de homoseksuelle. De unge er jo gennem den bestående straffelov beskyttet endog i meget høj grad, og formålet ville kunne opnås meget bedre, hvis de præventive foranstaltninger blev fulgt op af et udbygget sædelighedspoliti og en indsats af socialt uddannede personer.

De homoseksuelle har jo efter de gængse moralbegreber en afvigende kønsdrift, men den er dog ikke kriminel i sig selv. Man er stærkt på vej til en diskrimination, der kan synes at være udtryk for en ændret opfattelse i retning af, at homoseksualitet i sig selv er strafbart, og det kan jeg ikke medvirke til.

Jeg må derfor anbefale, at man stemmer for det af mindretallet stillede ændringsforslag til lov om ændringer i borgerlig straffelov, ligesom jeg kan anbefale, at man vedtager det af justitsministeren stillede og af det samlede udvalg tiltrådte ændringsforslag til forslag til lov om ændringer i lov om rettens pleje.

Grøndahl: Udvalget vedrørende disse lovforslag har jo holdt 10 møder, men har kun haft ét samråd med justitsministeren — men det skyldes måske, at udvalget er så rigt forsynet med rettens folk.

Som ikke-jurist beklager jeg, at ministeren har været betænkelig ved at give det

i straffelovens § 57 omtalte tilsyn kompetence til at indbringe overtrædelser af vilkårene for retten. Der er ingen tvivl om, at en sådan bemyndigelse ville effektivisere tilsynet ganske betydeligt, og det trænger det så sandelig til.

Med hensyn til punkt 49, som angår homoseksuelle, er der inden for gruppen divergerende opfattelser.

Hvad angår § 293, der bl. a. vedrører biltyverier, ser jeg, at udvalget ikke har kunnet gå ind for, som af mig foreslået ved første behandling, at ordet „bøde“ blev strøget i denne paragraf, når der var tale om motordrevne køretøjer. Dette beklager jeg, da jeg mener, at en sådan ændring ville have forbedret paragraffen ganske betydeligt.

Hvad angår de foreslåede ændringer til retsplejelovens § 784, stk. 1, hvorefter varetægtsfanger under 18 år fremtidig skal undervises og beskæftiges ved anvist arbejde sammen med ældre fanger, deler jeg udvalgets betænkeligheder og mener ikke, at det er tilstrækkeligt, at kun de alvorligst belastede af de ældre fanger bliver holdt afsondret fra de unge. De unge lovovertrædere kan så udmærket finde på selv, så de behøver bestemt ikke gode råd fra de ældre årgange.

Ændringsforslaget til lov om rettens pleje § 1, punkt 12, stillet af ministeren og tiltrådt af udvalget, giver sikkert en mere smidig udformning af denne paragraf.

Den højtærede justitsminister var i sin skriftlige fremsættelse selv inde på, at tiltalefrald mod børne- og ungdomsforsorg, når den pågældende ikke fjernes fra hjemmet, men alene undergives børneværnstilsyn, undertiden kan savne fornøden effektivitet, og nævner i denne forbindelse, at det ville være hensigtsmæssigt at kombinere forsorgsvilkåret med en bøde, når den pågældende er betalingsdygtig, hvad denne under de nuværende forhold ofte vil være.

Heri er jeg ganske enig med den højtærede minister og kunne meget have ønsket, at denne indstilling, altså straf på pengepungen, også var fulgt op i § 57 i straffeloven angående de vilkår, der kan stilles ved en betinget dom. Jeg nævnte det ved første behandling. Det drejer sig om vilkår nr. 7, der efter min mening så afgjort skulle have stået i vilkårene som nr. 1. Indholdet i dette punkt, at den unge lovovertræder

[Grøndahl.]

skal betale erstatning for tab, der er forvoldt ved lovovertrædelsen, er så rigtigt pædagogisk, at man måtte ønske, at denne fremgangsmåde med straf på pengepungen over for lovovertrædere ville blive anvendt i udstrakt grad af domstolene.

Det er meget vigtigt, at den dømte — og det gælder såmænd både unge og ældre lovovertrædere — skal udrede erstatning, hvor denne kan opgøres, og denne erstatning skal virkelig søges inddrevet. Det samme gælder inddrivning af idømte sagsomkostninger, også for de betinget dømte. Det er galt, at man til stadighed hos de betinget dømte kan møde den opfattelse, at de ikke er straffet; de har klaret den uden straf, mener de, fordi det ikke har kostet dem noget at begå denne lovovertrædelse.

Jeg er af den opfattelse, at nærværende lovforslag — som for øvrigt er udarbejdet eksemplarisk — overlader i al for høj grad til anklagemyndigheden at bedømme og tage stilling til lovovertrædelser, hvilket rettelig burde behandles ved domstolene, og jeg har det indtryk, at tendensen i vor straffelovgivning — ligesom i den såkaldte moderne børneopdragelse — er for blødagtig. Det er jo en opfattelse, der desværre endnu et stykke tid vil være i modstrid med den på torvet gældende.

Men jeg vil erindre om, at retfærdighedens gudinde ganske vist har bind for øjnene, men i sin ene hånd bærer hun et sværd og ikke en fløjlshandske.

Arne Bertelsen: Jeg har med interesse set, at udvalgets flertal er tilhængere af Lysenko og tror, at man kan ændre arveanlæggene og ændre folks kønsdrift ved at få fat i disse unge trækkerdreng. Det tror jeg ikke det allermindste på. Jeg tror ikke, at en normal dreng, for slet ikke at sige en ung mand mellem 18 og 21 år, kan få ændret sin kønsdrift. Man siger også, at disse forhold gør disse unge mennesker kriminelle. Man tænker ikke den anden vej, nemlig at det er folk, der har kriminelle tilbøjeligheder, som indlader sig på forholdene mod betaling.

Jeg er ansat ved et hospital, som har 50 000 konsultationer om året, og da vi må regne med et sted mellem 2 og 3 pct.

homoseksuelle patienter af begge køn, har jeg naturligvis set overordentlig mange af dem. Jeg har set patienter, som har ønsket at begå selvmord, og for hvem det er lykkedes, og jeg har set mange patienter, der har forsøgt at begå selvmord, og som er kommet ud til os med resultaterne deraf: lammelse i hænder og arme efter overskæring af pulsårer, nerver og sener, og lammelse i arme og ben, efter at de har ligget forladt ude i skovene. Men jeg har aldrig set en eneste trækkerdreng blandt dem.

Selv om jeg ikke er psykiater og således ikke har særlig indsigt, vil jeg dog sige, at det er mig meget vanskeligt at tro, at et normalt menneske kan forføres til homoseksualitet. Det er ikke normale mennesker, det er psykopater, og at de senere bliver kriminelle, er sandelig ikke, fordi de har mødt homoseksuelle; de har mødt de homoseksuelle, fordi de er psykopater, og fordi de har tænkt sig, at her var en god måde at tjene penge på.

Jeg fatter ikke, at man finder det nødvendigt at skulle forhøje grænsen fra 18 til 21 år. At et voksent menneske på 18 år ikke skulle være i stand til selv at finde sin plads i seksuel henseende, tror jeg ikke på, og jeg vil meget stærkt anbefale at stemme imod flertallets indstilling og støtte mindretallets indstilling.

Det undrer mig, at man her taler så meget om præventiv virkning. Det er noget, som ellers i straffeloven i øjeblikket glider mere og mere i baggrunden til fordel for rehabilitering, resocialisering o. lign. Men for de homoseksuelle skal der altså laves en lov med præventiv virkning. Jeg tror, man her retter bager for smed. Jeg tror ikke på, at det er de unge trækkerdreng, som bliver forført af disse ulykkelige mennesker, som desværre er skabt på den måde. Tværtimod er det omvendt.

Poul Hansen (Grenå): Jeg hører til det beskedne flertal, som ønsker at stemme for den højtærede justitsministers forslag om en tilføjelse til § 225 i borgerlig straffelov. Når jeg — for øvrigt efter megen vaklen, da jeg finder det overordentlig svært overhovedet at tage standpunkt i denne sag — alligevel til syvende og sidst har ment at måtte tilslutte mig ministerens standpunkt, skyldes det det synspunkt, at ganske vist

[Poul Hansen (Grenå).]

må der i det store og hele være en sådan tilstand i landet, at man kan overlade hele dette spørgsmål om homoseksualitet til folk selv, så at der altså ikke er meget at gøre for straffeloven på dette område, men at det alligevel må være rimeligt ved lov at beskytte de unge under 18 år. Jeg finder det imidlertid også rimeligt, rigtigt og nødvendigt, at der er en udvej i loven for myndighedernes indgriben, såfremt en homoseksuel skaffer sig seksuel omgang med en ung 19- eller 20-årig, hvis dette unge menneske aldrig før har været ude i noget sådant. Det må efter min mening være strafbart, hvis en homoseksuel vover at tillade sig noget så uhumsk som at forføre en sådan ung mand.

Men jeg vil også gerne have lov at sige til den højtærede justitsminister, at hvis det skulle vise sig, at denne tilføjelse til straffelovens § 225 skulle blive praktiseret ud over den begrænsning, jeg her har nævnt, og altså — måske kan man, selv om det er et groft udtryk, tillade sig, at sige — blive misbrugt af politi og domstole, vil jeg være den første til at slutte mig til mindretallet og ønske loven ændret. Det vil jeg gerne have sagt.

Finn Poulsen: Jeg hører til det betydelige mindretal, der ikke kan støtte den højtærede justitsministers forslag. Jeg skal ikke gentage alle de fremragende argumenter, som fortalene for mindretallet har gjort gældende, men jeg vil gerne understrege de betragtninger af mere principiel strafferetlig karakter, som det ærede medlem hr. Poul Møller gjorde gældende. Det er gået som en rød tråd igennem de udtalelser, tilhængerne af denne skærpelse er fremkommet med, at man går ind for den med betænkelighed, og jeg har også forstået, at den højtærede minister har været betænkelig ved at fremsætte forslaget. Jeg vil derfor gerne sige til det høje folketing i pagt med det, det ærede medlem hr. Poul Møller sagde om, at man ikke skal eksperimentere med skærpede straffelove, at denne betænkelighed bør føre til, at man siger til sig selv: førend disse problemer er nærmere belyst, kan vi ikke skærpe straffen. Sandheden er jo den, at det ikke alene er hos os her i folketinget, denne betænkelighed findes. Den

findes også hos de mennesker, som virkelig har forsøgt og haft mulighed for, endog gennem en årrække, at komme på nærmere hold af disse problemer. Jeg synes, at det høje ting — helt bortset fra alle de mange betragtninger, der kan gøres gældende om selve emnet — skal lægge sig disse strafferetlige betragtninger meget stærkt på sinde.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Jeg vil gerne begynde med at takke udvalget for det meget betydelige arbejde, udvalget har udført med behandlingen af disse 3 lovforslag. Det har været meget interessante drøftelser, vi i udvalget har haft lejlighed til at føre. Jeg kan måske indskyde til det ærede medlem hr. Grøndahl, at så vidt jeg erindrer, var der i hvert fald 2 samråd; men det gør nu ingenting, for det var meget interessant, hvor lidt eller hvor meget det end var. Arbejdet har resulteret i 2 ændringsforslag; det ene er stillet af mig og tiltrådt af udvalget, og det giver mig naturligvis ikke anledning til bemærkninger.

Inden jeg går over til nogle bemærkninger om det ændringsforslag, som striden specielt har stået om, er der imidlertid et par andre ting, jeg finder det nødvendigt at nævne. Det ærede medlem hr. K. Axel Nielsen har brugt den vending — sådan kunne det forstås — at udvalget på en række punkter havde været betænkelig ved de af mig stillede forslag, men at man havde ladet sig om ikke overtale så overbevisende om, at de burde gennemføres. Det er naturligvis rigtigt, at vi havde en meget indgående diskussion om f. eks. problemet brugstyveri, og i forbindelse med drøftelsen af retsplejelovforslaget talte vi meget indgående om nævningers kompetence, det spørgsmål, det ærede medlem hr. Vagn Bro nævnte; men vi nåede altså frem til enighed om gennemførelsen af disse ændringer i de gældende love.

Ved lovforslagenes første behandling rejste det ærede medlem hr. Grøndahl et spørgsmål, som det ærede medlem også strejfede nu, nemlig spørgsmålet om indrivelse af sagsomkostninger, og det ærede medlem sagde noget i retning af, at i praksis inddrives disse for det meste ikke. Nu vil jeg gerne sige til det ærede medlem, og jeg ventner, at det ærede medlem vil være fuldstændig enig heri, at det ikke er

[Justitsministeren.]

muligt at inddrive samtlige sagsomkostninger; i et vist omfang må man afskrive sagsomkostningerne som uerholdelige. Hvad der for mig er det væsentlige i denne forbindelse, er at nå frem til, at der udøves et ensartet skøn landet over ved inddrivelse af sagsomkostninger, og jeg mener, at problemet så nogenlunde er løst ved de bestemmelser, der indeholdes i cirkulæret af 24. februar 1960 om politimestres embedskasser og regnskabsvæsen. Her er i § 32 fastsat, at sagsomkostninger skal inddrives, hvor det ikke på forhånd må anses for håbløst, og det tilføjes i cirkulærets § 33, at regnskabet skal ledsages af erklæring om forgæves forsøg på inddrivning eller forgæves udlæg, og at der skal præsteres dokumentation herfor. Hvor man på forhånd har skønnet, at det var håbløst at søge sagsomkostningerne inddrevet, skal begrundelsen for dette skøn være skriftlig og ledsage regnskabet. Jeg tror derfor, at man er nået omtrent så langt, som man kan komme.

Det ærede medlem hr. Thestrup rejste et andet spørgsmål ved første behandling, nemlig problemet om udskænkning af spiritus for de helt unge. I denne forbindelse vil jeg gerne pege på bestemmelsen i beværterlovens § 32, stk. 2, som jo indeholder forbud mod at skænke eller lade skænke for personer under 18 år. Overtrædelse straffes med en bøde på ikke under 100 kr., og der er her i realiteten tale om et delvis objektivt ansvar for bevillingshaveren. Jeg vil yderligere føje til, at der i § 32, stk. 2, 2. punktum, findes en bestemmelse, hvorefter politiet kan forbyde beværterne at lade personer under 18 år opholde sig som gæster i vedkommende beværtning. Om den praksis, politiet følger, vil jeg gerne oplyse, at hvor der indbringes berusede personer under 18 år, vil politiet altid søge frem til, hvor de pågældende har indtaget de spirituøse drikke, og sag vil blive rejst over for den pågældende vært og tjener eller en af parterne. Endvidere foretager politiet lejlig-

hedsvis observationer og er herunder specielt opmærksom på, om der serveres spiritus for unge personer. Alligevel tror jeg, at det ærede medlem har peget på noget centralt også i forbindelse med det, vi her diskuterer, og jeg er derfor særdeles villig til at foranledige en overvejelse af, om vi yderligere kan effektivisere den politimæssige håndhævelse af bestemmelsen i § 32.

Må jeg dernæst knytte nogle enkelte bemærkninger til, hvad der er skrevet i betænkningen. Udvalget har beskæftiget sig en del med spørgsmålet om tilsynsmyndighedens kompetence, og det fremgår af betænkningen, at jeg har givet tilsagn om at søge tilsynets effektivitet forøget ved at give anklagemyndigheden instruks om, at sager om vilkårsovertrædelser skal søges fremmet. Jeg vil naturligvis gerne ved denne lejlighed bekræfte, at dette tilsagn er givet.

Endvidere beskæftiger udvalget sig i sin betænkning også med spørgsmålet om ændringerne i straffelovens § 293 om brugstyveri, og udvalget peger her på det ønskelige i, at brugstyverier af motorkøretøjer tillige søges bekæmpet på anden måde, altså på anden måde end den foreslåede strafskærpelse, f. eks. ved en bestemmelse om, at nyindregistrerede vogne skal forsynes med en rat- eller gearlås. Det ærede medlem fru Else-Merete Ross henviste til udtalelsen i betænkningen, og jeg tager anledning til at sige, at vi er i gang med overvejelser af problemet i justitsministeriet. Forholdet har været dette, at vi ikke har opnået noget positivt ved forhandling med forsikrings-selskaberne om præmienedsættelse, hvis der anskaffedes ratlås, men vi er i øjeblikket ved at undersøge, om vi kan gå andre veje for at nå det mål, udvalget peger på i sin udtalelse. Vi er i høj grad positivt indstillet for at anvende også dette middel i bekæmpelsen af brugstyverier af motor-køretøjer.

Endelig har betænkningen og enkelte ordførere beskæftiget sig med spørgsmålet om de unge varetægtsfanger. Det ærede

[Justitsministeren.]

medlem hr. Vagn Bro var inde på spørgsmålet og følte sig tilfredsstillet ved det tilsagn, jeg har givet, hvorefter de alvorligst belastede af de ældre fanger bliver holdt afsondret fra de unge varetægtsfanger også under undervisning og arbejde, medens det ærede medlem hr. Grøndahl var mere skeptisk over for det. Jeg henviser til, at vi må lægge afgørende vægt på, at varetægtsfangerne bliver beskæftiget under varetægtsarresten, og at det ikke er praktisk muligt at beskæftige dem i enrum, det må ske i fællesskab; men såvel undervisning som beskæftigelse sker under tilsyn af fængslets personale. Når vi dertil føjer, at det sværest belastede klientel ikke deltager heri, tror jeg ikke vi kan komme videre.

Det ærede medlem hr. Vagn Bro nævnte spørgsmålet om visse gebyrer. Jeg gentager det tilsagn, jeg har givet om, at vi skal søge arbejdet på dette område fremmet mest muligt.

Jeg vender mig dernæst til det, der har været hovedproblemet i denne debat, nemlig ændringsforslaget om en tilføjelse til § 225, et nyt stk. 4. Jeg skal ikke læse det op, flere medlemmer har gjort det, så jeg går ud fra — det var venligt sagt — at alle har det præsent.

Udvalgets mindretal har i betænkningen givet udtryk for, at det finder den gældende afgrænsning i stk. 2 og stk. 3 hensigtsmæssig og tilstrækkelig, men må tilføje, at man finder, at håndhævelsen af bestemmelsen navnlig i stk. 2 er for lidt effektiv, og man peger på nødvendigheden af at få mere personel, herunder kvindelige betjente, sat ind på opgavens løsning. Såvel det ærede medlem hr. K. Axel Nielsen som det ærede medlem fru Else-Merete Ross var inde på spørgsmålet.

Jeg vil gerne i anledning af den kritik, der i hvert fald indirekte er rettet mod anklagemyndigheden i denne udtalelse i betænkningen, sige, at så vidt jeg kan skønne, og så vidt jeg er orienteret, rejses der tiltale i det omfang, det er forsvarligt af bevismæssige grunde. Man må nemlig ikke glemme, at der skal skaffes bevis for forsætligt eller uagtsomt forhold med hensyn til 18 års aldersgrænsen, og det kan være overmåde vanskeligt bevismæssigt at gennemføre sagen. Der er derfor for mig

ingen tvivl om, at adskillige homoseksuelle forhold med 17-årige ikke straffes. Jeg indskyder her den bemærkning, at gennemføres tilføjelsen til § 225, altså stk. 4, som foreslået; vil dette i hvert fald kunne undgås, idet de pågældende da kan rammes efter den mildere bestemmelse.

Det er klart, at det naturligvis er uhyre vanskeligt at skelne mellem, om en person er 20 eller 21 år. Jeg tør ikke bestride det, men et sted skal grænsen sættes, og hvor den end sættes, vil det være vanskeligt.

Jeg vil gerne tilføje, at chefredaktør Søltøft-Jensen ved Dagen Nyheder i søndags har skrevet en artikel, hvori han voldsomt kritiserer forslaget om det ny stk. 4 i § 225. Han taler om en sydafrikansk bestemmelse, om barbariske straffe, om, at der skabes et eldorado for pengeafpressere o. s. v. Jeg tror, at artiklen i mangt og meget beror på en misforståelse, men jeg finder det nødvendigt ved denne anden behandling lidt udførligere at begrunde, hvorfor jeg har stillet og navnlig fastholdt ændringsforslaget om tilføjelsen til § 225.

Jeg vil gerne sige til de ærede medlemmer fru Else-Merete Ross og hr. Herluf Rasmussen og vel også til det ærede medlem hr. Poul Hansen (Grenå), at det er rigtigt, at vi vel alle har vor tvivl, hvor det drejer sig om bestemmelser af denne karakter. Jeg gav ved første behandling udtryk herfor og sagde også, at hvis der i udvalget var en afgjort stemning imod, var bestemmelsen for mig ingenlunde afgørende, også under hensyn til den tvivl, jeg selv måtte have over for dette område. Jeg vil imidlertid gerne understrege, at jo mere jeg har arbejdet med problemet, des mere overbevist er jeg om — og også den forhandling, vi havde under samrådet i udvalget, har ført mig frem dertil — at bestemmelsen er både nødvendig og rimelig. Det vil jeg gerne have lov til — ikke alt for udførligt, hr. formand, men nogenlunde udførligt — at begrunde.

Jeg minder om denne sags forhistorie. Prostitutionsudvalget foreslog i sin betænkning af 1955, at aldersgrænsen i § 225, stk. 2, hævedes til 21 år, altså denne meget vidtgående bestemmelse, der kriminaliserer kønslig usædelighed med en person af samme køn under 18 år med en straf på indtil 4 års fængsel. Aldersgrænsen 18 år blev altså foreslået forhøjet til 21 år. Det har jeg

[Justitsministeren.]

anset for alt for vidtgående en bestemmelse, og jeg har ment, at det, vi måtte nå frem til, var en begrænsning af den homoseksuelle ungdomsprostitution. Det er baggrunden for ændringsforslaget.

Jeg tør måske også minde om, at vi, hvad udvalget er bekendt med, indhentede en udtalelse fra Dommerforeningen om bestemmelserne i §§ 225 og 230. Man kan vel ikke uden videre feje Dommerforeningens udtalelse til side. Denne udtalelse gik ud på et ønske om skærpelse af bestemmelserne såvel i § 230 som i det foreslåede stk. 4 i § 225 derhen, at der efter ordet „betaling“ indføjedes ordene „eller andet vederlag“. Jeg turde ikke gå så vidt som til denne generelle ligestilling, hvorved man efter mit skøn kunne komme til at ramme det, jeg ville kalde faste forhold af næsten ægteskabslignende karakter. På et andet område ønskede Dommerforeningen en skærpelse, idet man ønskede at kriminalisere selve ydelsen af betalingen, noget, jeg ikke fandt tilstrækkeligt begrundet. Jeg tænker her f. eks. på den efterfølgende betaling, hvor forholdet i øvrigt er indledt på grund af gensidig sympati.

Jeg vil dernæst gerne sige om baggrunden for forslaget om tilføjelsen til § 225, at det ligger fast, at vi har oplevet en stigning i den homoseksuelle ungdomsprostitution, at langt de fleste af disse unge er under 21 år, og den overvejende del af dem er mellem 18 og 21 år. Det, som for mig er det afgørende, er, at man ikke kan være i tvivl om, at den homoseksuelle ungdomsprostitution medfører meget betydelige skadevirkninger for dem, der omfattes af den. Det er skadevirkninger, som er væsentligt større, tror jeg, end de skadevirkninger, der er knyttet til den heteroseksuelle prostitution, idet der ingen tvivl er om, at et meget stort tal af de kvinder, der hengiver sig til heteroseksuel prostitution, senere henlever deres tilværelse i et socialt acceptabelt miljø. Langt større er efter mit skøn skadevirkningerne for den, der omfattes af den homoseksuelle prostitution. Der er ingen tvivl om, at denne prostitution i sig selv har en forrående indflydelse på den pågældende, og den tjener til at fastholde eller drage ham ind i en asocial tilværelse.

Det ærede medlem hr. Vagn Bro og andre

har nævnt den efterundersøgelse, der er foretaget i 1960 af de 300 unge, som politiet havde kontakt med i årene 1950-55, fordi de havde hengivet sig til homoseksuel prostitution. Det ærede medlem fremhævede, at det nu har vist sig, at 60 pct. af disse personer senere er blevet straffet for grove lovovertrædelser, røveri, vold, afpresning og andet. Det ærede medlem fru Else-Merete Ross rejste tvivl om denne betragtnings værdi ved at pege på, at der var foretaget en sammenligning med en anden gruppe, hvor udgangspunktet var et andet.

Heroverfor vil jeg gerne sige til det ærede medlem: jeg har hverken i udvalget eller ved nogen anden lejlighed ønsket at påberåbe mig denne sammenligning. Det, jeg har peget på, er, at denne gruppe af unge mere eller mindre kriminelle, som i årene 1950-55 hengav sig til homoseksuel prostitution og i den anledning kom i kontakt med politiet, senere har vist sig at følge en kriminel løbebane af betydelig alvor. Jeg påstår ikke, at det er det homoseksuelle forhold, der har forårsaget, at de er kommet ind på en kriminel løbebane, men der er for mig ingen tvivl om, at den omstændighed, at de i en periode har hengivet sig til den homoseksuelle prostitution med al den forråelse, der dermed følger, har været medvirkende til at skærpe deres kriminelle løbebane.

Udvalgsflertallet siger i betænkningen, at man må regne med muligheden for, at retningen af de unges kønsdrift kan undergå en skadelig forandring, når de hengiver sig til den homoseksuelle prostitution. Det er vel i virkeligheden et uafklaret spørgsmål. Jeg forstod, at det ærede medlem hr. Arne Bertelsen ud fra sin rige lægelige erfaring aldeles afviste dette og havde fundet ud af, at nu fulgte man Lysenko, men deroverfor vil jeg gerne gøre opmærksom på, at et betydeligt antal af de personer, der hengiver sig til den homoseksuelle prostitution, hverken er homoseksuelle eller heteroseksuelle, men biseksuelle, og problemet er vel åbent, i hvor høj grad netop disse personer kan lade sig påvirke af det, de kommer ud for under den periode, hvor de hengiver sig til denne prostitution.

Det, der for mig er problemet, er: kan vi ved bestemmelsen i § 225, stk. 4, begrænse — må jeg bruge et kynisk udtryk —

[Justitsministeren.]

efterspørgslen efter de unge prostituerede? Det ærede medlem hr. Poul Møller afviste blankt denne mulighed. Det ærede medlem erklærede, at en bestemmelse af denne art er helt uden præventiv virkning og alene af den grund ikke burde gennemføres. Deroverfor vil jeg gerne sige, at denne bestemmelse, der kun vender sig imod en særlig form for homoseksuel aktivitet, dog måske nok kan have nogen præventiv virkning, fordi den taler til personer, til et klientel, som i øvrigt ikke er kriminelt belastet. Derfor tør jeg ikke afvise, at bestemmelsen kan have en præventiv virkning, og jeg gør opmærksom på, hvad man glemmer i den almindelige diskussion med alle de følelser, man vil rejse omkring de homoseksuelle på grund af deres vanskelige sociale placering, at man synes at overse, at det, der er tale om i denne bestemmelse, alene er prostitutionsforhold til personer under 21 år. Jeg tror, at straffetruslen kan have nogen præventiv virkning, hvor den er vendt mod et i øvrigt ikke kriminelt klientel.

Og så rejser sig naturligvis det spørgsmål, om reglen af andre grunde er betænkelig. Mig forekommer det lidet rimeligt at opretholde en tilstand, hvor vi alene straffer den, der modtager betalingen. Han vil ofte præsumptivt være den svageste part i forholdet. Navnlig det ærede medlem hr. Poul Møller, men også andre — det gælder bl. a. redaktør Søltøft-Jensens artikel i Dagens Nyheder i søndags — peger på pengeafpresning og hævder, at med denne bestemmelse vil vi komme til at opleve en betydelig stigning i antallet af pengeafpresninger. Man må imidlertid ikke glemme, at modtagerens forhold jo i sig selv er strafbart, altså han, der her gør sig skyldig i pengeafpresning over for den homoseksuelle, har selv gjort sig skyldig i et strafbart forhold, der tilmed omfattes af en strengere strafferamme end den, der gælder efter § 225, stk. 4. Men lad mig føje en ting til. Ingen tør dog vel bestride, at man kommer ud for tilfælde, hvor den homoseksuelle kan anvende afpresning over for den anden part, simpelt hen fordi den anden part har gjort noget strafbart ved at tage imod betaling. Han kan da true ham til at fortsætte et forhold, han i øvrigt vil bringe sig

ud af. Den side af afpresningsproblemet tror jeg ikke man helt skal se bort fra, al den stund jeg vil have ret til at sige, at hvor ondt man end har af de homoseksuelle for den ulykkelige placering, de har, er de ikke alle Vorherres bedste børn.

Det ærede medlem hr. Thestrup og det ærede medlem hr. Poul Hansen (Grenå) var inde på, at man, hvis denne bestemmelse viste sig uden effekt, måtte overveje at ophæve den igen. Ja, det er da indlysende, at det er folketingets ret. Hvis man finder, at en bestemmelse ikke virker efter sin hensigt, ændrer man den, men man skal ikke tro, at man i løbet af et halvt eller et helt år kan danne sig et skøn over denne bestemmelses værdi eller ikke værdi.

Jeg vil gerne sige et par ord i anledning af de mange bemærkninger, der er gjort om marinesoldaterne — og jeg hørte med megen interesse det ærede medlem fru Else-Merete Ross' bemærkninger derom og også det meget praktiske forslag, at man jo kunne give dem noget andet at gå med. Men helt uden relation dertil har jeg — uopfordret fra min side, vil jeg gerne have lov til at sige — fra forsvarsministeriet for 2 dage siden modtaget en skrivelse ikke vedrørende uniformerne, men vedrørende de værnepligtige. Jeg må måske indføje den bemærkning, at jeg er ikke sikker på, at det gør så stærkt indtryk på det ærede medlem fru Else-Merete Ross, og det gør det naturligvis slet ikke på det ærede medlem hr. Herluf Rasmussen, som ser i alt fald lyserødt, når han hører noget om forsvaret. Men i alt fald, forsvarsministeriet skriver, at man i anledning af en konkret sag har fået en indberetning fra den pågældendes regiment. Jeg beder om tilfaldelse til et citat herfra:

„Regimentet har i den anledning oplyst, at værnepligtige er særligt efterstræbte af homoseksuelle personer, dels på grund af deres ungdom og dels på grund af deres relativt ringe aflønning. Da endvidere de nævnte værnepligtige i reglen forretter tjeneste uden for deres hjemsted og således i vidt omfang er henvist til omgang med fremmede, er der efter regimentets opfattelse en særlig trang til at beskytte de pågældende mod forannævnte efterstræbelser.“

På denne baggrund retter hærkomman-

[Justitsministeren.]

doen en henvendelse til forsvarsministeriet, og forsvarsministeriet indhenter en udtalelse fra generalauditøren, der for sit vedkommende fremhæver, at der er en trang til at beskytte de unge værnepligtige, men generalauditøren finder, at det hensyn er tilgodeset ved det forslag, der er fremsat af mig, altså § 225, stk. 4. Det er ikke fremkaldt af mig, men det er altså den opfattelse, de, som har med disse unge værnepligtige at gøre, har.

Må jeg til sidst sige, at det, man har fremhævet så stærkt, er, at man ved at gennemføre bestemmelsen i § 225, stk. 4, således som den er foreslået, i virkeligheden går de homoseksuelle for nær. Heroverfor vil jeg sige: er det nu rigtigt? Går vi dem virkelig for nær på et område, hvor vi ikke har ret til at gå dem nær? Hvad er det, det drejer sig om her? Det er i virkeligheden alene en bestemmelse, der vender sig imod den aktive, udnyttelsesagtige adfærd fra de pågældendes side. Det er en bestemmelse, der er vendt imod gade- og restaurationsprostitutionen. Jeg kan ikke se, at vi med denne bestemmelse går nogen for nær. Jeg finder, at det er en beskyttelsesforanstaltning, som vi bør anse for rimelig og derfor gennemføre.

K. Axel Nielsen: Jeg har kun nogle få bemærkninger at gøre.

Til det ærede medlem hr. Vagn Bro vil jeg sige, at hvis han læser Folketingstidende igennem, når den foreligger, vil han konstatere, at han ikke har ret, når han siger, at jeg ikke har givet en rigtig, saglig fremstilling af problemerne. Det ærede medlem hr. Vagn Bro påstod, at jeg skulle have talt om, at man ville gøre selve homoseksualiteten strafbar. Det har jeg naturligvis ikke udtalt mig om.

Det ærede medlem hr. Vagn Bro sluttede sine bemærkninger med dette dramatiske eksempel med den gamle mand, der vifter den unge mand på 19 år om næsen med 20 kr. Kunne man ikke lige så godt bruge et andet eksempel? Kunne man ikke lige så godt tænke sig det tilfælde, at den gamle mand — altså ikke denne gamle mand, men en anden gammel mand — vifter en ung pige på 15 år om næsen med 20 kr.? I dette tilfælde vil den unge pige

kunne straffes i henhold til straffelovens § 199, i alt fald hvis det sker gentagne gange. Men den gamle mand kan, selv om han inviterer denne unge pige på 15 år hjem hver dag i ugen, ja, tager en ny hver dag, ikke straffes. Jeg kan ikke se, at der er harmoni mellem den bestemmelse, der her foreslås, og det, der fortsat vil være retstilstanden, når det gælder den heteroseksuelle prostitution.

Det ærede medlem vil også påstå, at det, at der er så få pengeafpresningssager, skulle vise, at der ikke er ret mange tilfælde. Det ærede medlem må som politimand da vide, at den slags sager ikke kommer frem, og det er jo det farlige ved forbrydelsen.

Nu siger både det ærede medlem hr. Thestrup og det ærede medlem hr. Poul Hansen (Grenå), at hvis det viser sig, at denne bestemmelse virker uheldig, vil de skynde sig at tage den op til revision, for de har i virkeligheden givet udtryk for tvivl om, hvorvidt bestemmelsen er rigtig. Men vi får ikke konstateret i løbet af ganske kort tid — det har justitsministeren jo ret i — hvordan denne bestemmelse virker. Alle de tilfælde af pengeafpresning, som vi kan ane og formode og med større eller mindre vished regner med kommer, får vi ikke oplyst, sådan at vi kan bruge dem som udgangspunkt for et krav om ændring af loven.

Det ærede medlem hr. Poul Hansen (Grenå) forklarede, hvorfor han havde skiftet standpunkt i dette spørgsmål. Det skyldtes, at det ærede medlem kom til at tænke på, at hvis en homoseksuel . . .

Formanden: Jeg henstiller, at man påhører forhandlingen i ro.

K. Axel Nielsen: . . . at hvis en homoseksuel får fat i en ung mand på 19 år, der aldrig før har været ude i den slags ting, så ville det ærede medlem, for at beskytte denne unge mand, have den homoseksuelle straffet. Det ærede medlem brugte ganske vist i den forbindelse udtrykket „forfører“; jeg må derfor gøre opmærksom på, at i den forbindelse har vi en straffebestemmelse, nemlig straffelovens § 225, stk. 3, der fastsætter straf af fængsel indtil 3 år for den, „der under misbrug af en på alder og

[K. Axel Nielsen.]

erfaring beroende overlegenhed forfører en person af samme køn under 21 år . . .“ Her er aldersgrænsen netop 21 år, så hvis det er det ærede medlemms begrundelse for at tilslutte sig ministerens forslag, er det en dårlig begrundelse. Jeg har i mit første indlæg sagt, at jeg kunne tænke mig at gøre formuleringen af § 225, stk. 3, bredere — så måtte i hvert fald det ærede medlem hr. Poul Hansen (Grenå)s synspunkter kunne imødekommes.

Den højtærede justitsminister ville mene, at der hidtil er blevet rejst tiltale i alle de sager om prostitution af unge under 18 år, hvor det var forsvarligt. Må jeg her henvise til prostitutionskommissionens betænkning, side 91, hvor det hedder:

„Det bør i hvert fald ikke ske, at sager om overtrædelse af § 225, hvorunder samme person er sigtet, gentagne gange sluttes uden tiltale på grund af bevisets stilling, fordi den sigtede hver gang hævder at have været uvidende om, at hans partner var under 18 år.“

Det tyder på, at den i disse sager vel særdeles sagkyndige politiinspektør Jersild er af den opfattelse, at der ikke rejses tiltale hyppigt nok. Mon det ikke havde været klogt at prøve den udvej at bringe flere af den slags sager for retten, før man skrider til det — jeg synes meget drastiske — at kriminalisere et forhold, som ikke hidtil har været kriminaliseret?

Den højtærede justitsminister anførte det forsvar for, at man behandler den homoseksuelle og den heteroseksuelle prostitution forskelligt, at kvinden ikke tager nær så megen skade af at være genstand for prostitution, som manden gør. Jeg tør ikke sige, om det er rigtigt. Jeg lægger ikke nogen vægt på den statistik om de 300 — eller hvor mange det var — som man havde undersøgt, for det viser, som det ærede medlem hr. Arne Bertelsen sagde, intet som helst. Jeg forstår ikke ganske den højtærede justitsministers argumentation; for i det ene øjeblik fik jeg indtryk af, at han erklærede sig enig i, at man intet kunne slutte af denne statistik, medens ministeren i næste øjeblik sagde, at han følte sig nu alligevel overbevist om, at den homoseksuelle prostitution havde ført disse folk ud i forbrydelse. Jeg synes ikke, det

rimer; men måske har jeg misforstået den højtærede minister, og så beder jeg om at blive rettet. I øvrigt skal jeg ikke afvise, at man ved udformningen af straffeloven kan tage den slags hensigtsmæssighedssynspunkter i betragtning, altså om det er mere eller mindre skadeligt for de pågældende, men det afgørende ved udformningen af straffebestemmelser må dog være et velovervejet skøn over, hvad der er strafværdigt, og hvad der ikke er strafværdigt. Her må jeg pege på, at der findes i øvrigt adskillige dadelværdige forhold, f. eks. det forhold, jeg pegede på før med den gamle mand, der inviterede den unge pige på 15 år hjem og gjorde det ret hyppigt. Det er efter min mening yderst dadelværdigt. Og så det strafværdige; der er jo mange ting, om hvilke man kan sige, at de er dadelværdige, uden at vi belægger dem med straf.

Dette her er efter min mening et skridt i den gale retning, kriminalpolitisk set. Jeg mener ikke, det fremmer det, man ønsker fremmet, og jeg havde hellere set, at man brugte den udvej, jeg anviste: at gøre formuleringen af § 225, stk. 3, bredere.

Vagn Bro: Jeg skal kun gøre to bemærkninger; denne sag har jo været drøftet meget indgående.

Den meddelelse, den højtærede justitsminister gav om den udtalelse, der, uden at være indkaldt fra hans side, var kommet fra den militære rettergangschef — forstod jeg — lægger jeg afgørende vægt på; for det er jo således, at de argumenter, vi fremfører, ofte kan være af teoretisk art, men her kom nu en understregning fra praktisk hold af deres rigtighed.

Så har jeg en bemærkning til det ærede medlem hr. Poul Møller. Jeg tror, at der i alle partier er mange, der lytter til det ærede medlem, og derfor vil jeg sige, at det forekom mig, at hele hans argumentation var fejlagtig. Det ærede medlem talte om de mennesker, der lever på livets skyggeside; vi kan være enige om, at det kan være en meget tung lod. Men må jeg så have lov at sige til det ærede medlem: ville disse mennesker ikke trods alt få mere glæde ud af livet, om de fik at vide, at de ikke måtte lade deres sygelige tilbøjeligheder gå ud over andre, over unge mennesker? Jeg

[Vagn Bro.]

synes, det var en udmærket konstatering til undskyldning, det ærede medlem kom med, men samtidig var det en fejlagtig slutning, han drog; det er jo de unge, vi med denne lov vil søge at værne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om ændringer i borgerlig straffelov. (Ungdomsfængsel, betingede domme m. v.).

Ændringsforslaget

forkastedes med 92 stemmer mod 62; 2 medlemmer tillkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

§§ 1-5

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændringer i lov om rettens pleje.

Ændringsforslaget, § 1, således ændret, og § 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går til fornyet behandling i udvalget.

Man gik sluttelig til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring i loven om ikrafttræden af borgerlig straffelov m. m.

Lovforslagets §§ 1-3 og dets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Udvalget angående forslag til lov om kontrol med arbejder af ædle metaller m. v. har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om ændring i lov om ungdommens uddannelsesfonds forvaltning og virksomhed har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Det er meddelt mig, at udvalget angående forslag til lov om ændringer i lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten. (Om skattelempelser til fremme af uddannelsen) ønsker at afgive mundtlig indstilling ved nævnte lovforslags tredje behandling.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 18. maj, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om udbygning og ombygning m. v. af den kgl. veterinær- og landbohøjskole.

2) *Tredje behandling af:*

Forslag til medhjælperlov.

3) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om børne- og ungdomsforsorg.

4) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om tipning.

5) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten.

6) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om særlig indkomstskat m. v.

7) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd.

[Formanden.]

8) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om pensioner, der er fastsat i henhold til de før 1. april 1958 gældende lønnings- og pensionslove.

Mødet hævet kl. 16²⁵.

86. møde.

Torsdag den 18. maj kl. 13.

Formanden: Udvalget angående forslag til lov om ændring af lov om udførsel af kød m. m. har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om ændringer i borgerlig straffelov. (Ungdomsfængsel, betingede domme m. v.), forslag til lov om ændringer i lov om rettens pleje og forslag til lov om ændring i loven om ikrafttræden af borgerlig straffelov m. m. har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om ændringer i og tilføjelser til lov om normering og klassificering af statstjenestemandstillinger har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Den første sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om udbygning og ombygning m. v. af den kgl. veterinær- og landbohøjskole.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 3567).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Chr. Thomsen: Udvalget har efter anden behandling af det foreliggende lovforslag holdt et møde og haft samråd med landbrugsministeren.

Udvalgets flertal indstiller herefter lovforslaget til vedtagelse i den form, hvori det foreligger efter afstemningen ved anden behandling.

Venstre og det konservative folkeparti ønsker selv at motivere deres stilling til sagen. Jeg vil derfor afvente deres udtalelser her og nøjes med et par enkelte bemærkninger på flertallets vegne.

Vi mener, at lovforslaget, som det foreligger, er klart og tilstrækkelig tydeligt affattet. Det går ud på, at den nuværende landbohøjskole udbygges, samtidig med at der opføres en ny veterinær- og landbohøjskole i Odense. Jeg mener ikke, at denne opfattelse kan drages i tvivl, og jeg tror i øvrigt, at fremtiden vil vise, at man har fundet frem til en ordning, som vil blive til gavn for dansk landbrug, skovbrug og gartneri.

Jeg skal herefter indstille lovforslaget til endelig vedtagelse.

Harald Nielsen: Det lovforslag, vi nu står over for at skulle give den afsluttende behandling, har jo fået en meget vigtig tilføjelse, idet det nu bestemmes, at der skal bygges en ny landbohøjskole ved Odense.

Som man vil vide, har venstre været tilhænger af, at vi nu, da vi stod ved en nyordning på dette område, skulle foretage en samlet udflytning af landbohøjskolen til frie omgivelser med rigelig plads til fremtidige udvidelser og med bedre arbejdsbetingelser, end der kan skabes på den snævre plads på Frederiksberg.

Efter at vi havde fremsat disse tanker og arbejdet herfor, kom der en prognose, som fortalte os, at elevtilgangen ville blive meget større, end man oprindeligt havde regnet med, og at der derfor skulle være basis for 2 skoler, og det bevirkede, at der blev stillet et ændringsforslag om opførelse af en ny skole ved Odense.

Jeg har forstået det således — og jeg vil gerne bede den højtærede landbrugsminister bekræfte dette — at det er en ny veterinær- og landbohøjskole, der skal bygges ved Odense, at den skal have nogenlunde samme størrelse som skolen på Frederiksberg, og at